implicatur circa apparatum cibo
rum. qꝛ ſtudiũ eſt vehemens ani
mi applicatio ad aliqd: vt dicit tul
lius in rhet. Pōt tñ qñq; eē pctm̄
veniale vel etiã nullũ pctm̄. ſ. cũ hoc
reqrit infirmitas vel ꝯſuetudo vel
honeſtas alicꝰ. Pōt enim rex in
apparatu ciboꝝ excellere ruſticũ:
ſicut in alijs ſine pctō. B

¶ **Quid** ſi quis ſumat potuꝫ vel cibum nociuũ. ꝛc.

Si quidē hoc faciat vt ſibi nocu
mentũ inferat ſeu mortem: nō pec
cat in gula: ſed aliter grauiter pec
cat in odio ſui ꝓprij corpis. Si vo
ex nimio appetitu: in gula peccat.
ꝛ magis ſi ſciat nociuũ qꝫ ſi igno
ret. A. Et ſm inno. ꝛ in ſum. ꝯ. li. ij
ti. v. q. xxxix. ſi quis nō crederꝫ mor
tiferũ cibũ ſeu potum: licꝫ crederet
infirmitatē ex illo roborari: nō pec
caret mortaliter: vel ad minꝰ nō ita
grauiter. Pōt enī hmōi fieri ꝯpa
tio grauioris afflcōis qualis ē af
flictio ſitis ad minus grauē. qlis
eſt afflictio febris. Qꝛ hoc caũ nō
peccaret mortaliter: pōt intelligi qñ
nocumentũ foret puum: alˀs cum
non parꝫ offenderet caritatē qua
tenet diligere corpꝰ ſuũ vt deo ſer
uiat. vt ibidē dr ſm eun. inno. nō
videt a mortali poſſe excuſari. Jdō
poſt illa verba nō peccaret morta
liter: ſubiunxit inno. vel ad minꝰ
non ita grauiter ſicut ſuperior viꝫ
qui ſumit rem mortiferã. Sequit
in dicta. q. xxxix. De ſeruitoribus
aũt ꝛ miniſtris dicendũ videtur qꝛ
peccant ſi dant aliqd nociuũ infir
mo ex certa ſciã vel improbabili
ignorantia. Jn ſanitate autē dici
mus qꝛ non tenet aliqs viuere me
dicinaliter. qꝛ oĩa ſũt ſana ſanis
Sed ꝛ tunc ſi ſcienter accipet ſine
cã aliqd nociuũ vnde mors ei eue
niret: vel infirmitas q ſubtraherꝫ
eũ a ſeruicio dei: dicimꝰ qꝛ peccat.
Cum inno. con. hoſ. Et intellige qꝛ
hoc caſu quis peccaret vel venialit
vel mortaliter ſm nocumenti quãti
tatē vt preoñſum eſt. B

¶ **Vltimo** nota qꝛ de cibis dicit augꝰ. dili
genter inqt attendendũ eſt qd lo
co ꝛ tpi ꝛ pſonis conueniat: ne te
mere flagicia reprehēdamus. Fie
ri enī pt vt ſine aliquo vitio cupi
dinis vel voracitatis precioſiſſimo
cibo ſapiens vtatur. inſipiēs aũt
fetidiſſima gule flamma in viliſſi
mũ ardeſcat: ꝛ ſanꝰ quiſq; malue
rit more dnī piſce veſci: qꝫ lenticu
la more eſau. aut ordeo more iumē
toꝝ. di. xli. qſquis Que reqrenda
ſunt in ꝯuiuijs clericoꝝ vide ſ. cle
ricus. i. § . iiij. De gula etiã vide ĩ ſo
brietas ꝛ ſupra ebrietas.

Habitꝰ **An**
liceat clericis ha
bitum trãſforma
re: vide ſupra cle
ricus. i. § . ij. Et an li
ceat religioſis: vide ſupra apoſta
ſia. iiij. § . i. A. Jn toto illo ca. nō vi
detur de religioſis aliquid dici. B
Et apoſtaſia. v. § . i. ꝛ ſi. A. Nec ibi
iſte caſus tangi videt. B

Hebetudo ſen
ſus. Hoc vitiū ſm grego.
xxxi. moral. oritur ex gula. Et ſm
tho. ii. ii. q. xv. habet rōem peccati
inq̄ntum eſt voluntaria: vtꝫ in eo
q̄ eſt ita affectus circa corꝑalia ꝙ
de ſpūalibus ſubtiliter diſcutere
faſtidit vel negligit.

Hereditas diui
ditur in. xii. ptes q̄ appel
lantur. xii. vncie. a hꝫ iſta noīa.
Sextans .i. ſexta ps hereditatis. ſ.
due vncie. Quadrās .i. quarta ps
.ſ. tres vncie Triens .i. tercia ps. ſ.
q̄tuor vncie. Quincūs .i. quinqꝫ vn
cie. Semis .i. dimidietas heredita
tis. ſ. ſex vncie Septuns .i. ſeptē vn
cie. Bes .i. octo vncie Dodrās .i. no
uem vncie. Dextrans .i. decē vncie
Deuns .i. vndecim vncie. Appella
tione vero aſſis vel ponderis. xii.
vncie ↄtinētur. Hec in inſti. de he
redi. inſti. §. hereditas A. Ibi predi
cta vocabula ponunt̄. a dī ꝙ tota
hereditas vocat̄ aſſis: ſed de pōde
re nil dicitur. B.

Bona defunctoꝝ ad here
des deuoluunt̄: eti
am illoꝝ qui dānati fuerint. C. de
bo. dam. Auten. bona. A. Et ibi pꝫ
ꝙ hoc verꝫ eſt quo ad aſcendētes
a deſcendentes. Ex latere vero vſqꝫ
ad terciū gradū. Et ſubdit̄. Vxo
res vero eoꝝ dotem a donacōnem
ante nuptias recipiāt. Si vero ſint
ſine dote: accipiant ptem legib⁹
diffinitā: ſiue filios hēant ſiue nō
dicit glo. .i. q̄ntum ex more lucra
rent̄. Seq̄tur. Si neminē predicto
rum hēant q̄ delinquunt: eoꝝ bō
fiſco ſociant̄. B. In trib⁹ tn̄ caſib⁹
filii etiā excludunt̄ ab hereditate
pr̄is Primo quidē ſi pr̄ fuit hereti
cus. q2 bō hereticoꝝ ſunt ipſo iur̄
ↄfiſcata. ex. de heret. cum ſm li. vi.
Scd̄o ſi ↄmiſit crimen leſemaieſta
tis. vi. q. .i. ſi q̄s Tercio ſi erat pro
n⁹ vel hēbat aliq̄d ius ſiue feudū
in eccā qd̄ deret transire ad filios
a ipſe interfecit vel mutilauit rec
tem vel clericū illius eccē: pdit oē
ius a oēm dignitatē quā in ea hē
bat: a nihil puenit ad filios ex. de
pe. in quibuſdā A. ibi dicit mno.
In ſacri ↄcilii approbacōe ſtatui
m⁹ quaten⁹ ſi pronī vel aduocati
aut feudatarii ſeu vicedn̄i a alii be
neficiati alic⁹ eccē p ſe vel p alios
occidere vel mutilaē rectorē vel cle
ricū aliū ipſius eccē auſu temera
rio preſumpſerint: pronī ius pa
tronat⁹. aduocati aduocatiam.
feudatarii feudū. vicedn̄i vicedn̄a
tum a bn̄ficiati beneficiū p ſe ſu a
mittāt. dicit glo. a deuoluant̄ ad
eccām cui facta ē iniuria. Sequit̄.
Et ne minus vindicte ꝙ exceſſus
memoria progetur: non ſolū de pre
miſſis nihil pueniat ad heredes ſ
etiā vſqꝫ ad quartā gn̄ationē po
ſteritatis taliū in clericoꝝ collegi
um nullatenus admittant̄: nec in
domib⁹ regularibus alic⁹ prelacō
nis aſſeq̄ntur honorem: niſi cū eis fu
erit diſpenſatū. Glo. ait. Cū nō de
terminet̄ a quo poſſit diſpenſari:
Et io h. ꝙ eps pt diſpēſare ex q̄ ꝑ
ſpālit̄ ſibi nō retinuit abſolucō;

ar. de ſen. exco. nup. Et ſubdit Ho
neſtū eſſet q̄ nullus ep̄s ſine licē
tia pape diſpenſet cū talibus ad ti
morem aliorum. B. Poſſunt cꝫ
filij per pr̄em exheredari certis ex
cauſis q̄ h̄ntur in auten. vt cū de
ap. cogno. ꝟ. cās. a nō ex. de iu. reiu.
q̄nta vallis A. Ibi gl. nōns cās ex
preſſas in allegato ꝟ. cās. coll. vi
ij. dt. Si filius man⁹ parentibus in
tulerit: ſi graue iniuriā eis fecerit
ſi eos criminaliter accuſauerit de
cā q̄ non ſit aduerſus principē vel
rempublicā. ſi cū maleficis cuer
ſat. ſi maleficus efficiat. ſi vite pn
tum fuerit inſidiat⁹. ſi vxori vel cō
cubine e⁹ſe immiſcuerit. ſi ex dela
tiōe filij grauia diſpendia pntes
ſuſtinuerint. ſi p pſona vel debito
e⁹ in q̄ntum potuit fideiubere nolu
it: vt ex hoc parentes liberent ab in
cluſione a filij req̄ſiti a pntib⁹ fide
iubere nolunt vt: in d. cō. ꝟ. cās. Se
quit in glo. a hoc ad filios maſcu
los tm̄ ptinet. ſ. de iſta fideiuſſiōe.
vt i eo. ꝟ. cās. Sequit. Si phibuit
eos facere teſtm̄. ſi ctra voluntatē
pentum: immo etiā preter volun
tatē vt in eo. ꝟ. ſeq̄tur. inter arenai
os a mimos pſeuerauerit: cum pē
nō fuerit illi⁹ pfeſſionis. ſi filia lu
xurioſā vitā egerit cū pntes vellēt
eam p poſſe dotare a non neglexe
rit eā maritare vſqꝫ ad. xxv. annū
Ante ei hanc etatē ſi fornicata fu
erit: vel ſine cſenſu pentū ſe mari
tauerit: vel etiā poſt dictā etatē ſi
ſeruo ſe cīunxerit etiā p matrimo
niū ſine voluntate pentū: videt iu
ſta cā exheredacōis vt in d. cō. ꝟ. cās

Et ibi glo. Seq̄tur. Si pntib⁹ furio
ſis debitam curā nō impenderit Et
hoc obtinet non ſolū in filijs: ſed
etiā in quibuſcūqꝫ alijs q̄ pn̄t ab
inteſtato ſuccedere. vel etiā q̄ in te
ſtō ſunt heredes inſtituti. q̄ p̄redi
cti non ſolū pn̄t exheredari: ſed et
a quocūqꝫ extraneo in ſcriptis ad
moneri: vt eos pcurare feſtinent.
Si āt poſt hmōi atteſtacōꝫ negle
xerint a extrane⁹ in ſua domo furi
oſū ſuſceptū ſumptib⁹ ſuis vel ppri
is vſqꝫ in finē vite ſue pcurauerit:
eius debet hīc ſucceſſionē euacua
ta inſtitucōe ipſoꝝ q̄ curā neglex
erūt: ita tn̄ vt cetera teſtamenti ca
pl'a in ſua maneāt firmitate d. cō. ꝟ.
cās Vbi etiā glo. dt. Quid ſi nō fa
ciat teſtm̄: nec aliq̄s extraneus eū p
curauerit. R. Liberi vel agnati ſūt
heredes: ſed pōt eis auferri heredi
tas vt. ff. de his quib⁹: vt in di. l.
iij. vel dic q̄ i hoc caſu ſic a in ſeq̄n
ti eis denegetꝫ hereditas ex ſuo de
licto In hoc ḡ videt inclinari glo.
a hoc videt ver ꝑpter eandē rōnem
cū caſu ſeq̄nti: de q̄ ſtatim. Sequit
in glo. dcā c. q̄nta vallis. Si pntem
de carcē educere neglexerit. Glo.
Intellige v. de captiuitate ſiue fueit
i carcē ſiue nō vt i d. cō. ꝟ. cās v. ſi v
nū. Vbi etiā dī q̄ ſi p liberoꝝ ne
gligentiā in captiuitate diſceſſeit
illos ad ſucceſſionē eius nō pati
mur venire q̄ nō feſtinauerint e⁹
redēptionē citius pcurare: ſ in oī
bus liberis in hoc negligentibus
res vniuſas ab eo dez derelictas ec
cīe ciuitatis ex q̄ orit applicari: in
uentario. ſ. ſub publica atteſtacōe

celebrando. ne quid ex ei⁹ faculta
tibus peccat: ita vt quicqd exinde
ab eccām puenerit captiuoꝝ rede
ptionib⁹ ꝓficiat. hec ibi. Jdē etiā
videt̄ in ſilibus cauſis viz ꝙ qn̄ ſu
erit ſubuentio in reliqs magnis
nc̄itatibus denegata ſubtrahatur
negligētib⁹: ⁊ ſucceſſio in pias di
ſtribuat̄ cās ꝓpter eandē rōem. ff.
de legi. l. non pn̄t. Ad hoc etiā fac
ff. de his quib⁹ vt indi. l. iij. vbi dī
ꝙ indign⁹ iudicatus ē ſucceſſiōe
mulieris a q̄ fuerat inſtitutus q̄ p
negligentiā ⁊ culpā ſuā id egit.
vt mlr moreret̄. dicit glo. nō ad
hibendo medici. B. Sed tn̄ non lz
pntib⁹ liberos vel liberis pntes ab
hereditate ſua repellē monachos
factos q̄uis dū layci fuerāt in cāz
ingratitudinis inciderint. xix. q. vl
ti. c. ſi. Jdem hēs ꝯ religio. i. ſ. xij. q
incipit. vtꝝ religioſi ⁊c̄

Uſq ad quotū graduꝫ du
rat ſucceſſio in heredi
tate. ſe. Non terminat̄ in quarto
gradu ſicut quo ad impedimentū
matrimonij: ſed durat vſqꝫ ad deci
mū. xxxv. q. v. ad ſedē. A. Jbi quo
ad ſucceſſiones non videt̄ fieri ali
qua grad⁹ determinacō. f. vſqꝫ ad
quem nūm determinet̄: ſed poti⁹
indeterminate. Et ſic in infinitum
quouſqꝫ memoria hri de cognati
one poſſit: vt ⁊ ſilr ⁊ diffuſius po
nit̄ in inſti. de gradi. cog. p totum
Unde ⁊ in ſum. ꝯ. li. iij. ti. v. q. cxix
dī ꝙ admittunt̄ cognati in infini
tum: ex quo grad⁹ attinentie ꝓba
tur. Qd ergo aliq̄ dicunt de decio
pt intelligi ex eo ꝙ vix eſt ꝙ ineo

ria vltra extendat. Et vtꝫ in dcō c.
ad ſedē: multū variat ꝯputatio re
ſpectu ſucceſſionis ⁊ mrimonij. nā
in matrimonio frēs ſunt in pmo.
⁊ filij eoꝝ in ſecundo. Jn ſucceſſio
ne vero frēs ſunt in ſecundo: ⁊ filij
eoꝝ adinuicē in quarto ⁊ ſic de re
liquis: vt ibi. B. Et qui ⁊ quō ſuc
cedant: vide ſ. ſucceſſio. De heredū
ſubſtitucōe vide ſ. teſtamentū. ij.
⁊ ſ. iij.

Utꝝ heredes teneant̄ ad
debita defuncti. ſe.
Heredes quidē ſm leges nō tenen
tur de maleficio teſtatoris: niſi in
q̄ntum ad eū puenit. vel niſi cū te
ſtatore fuerit lis ꝯteſtata. tn̄ ſm
canones ⁊ ſm ꝯſciam heres quili
bet tenetur ad oia debita ſiue ſue
rint ex ꝯtractu ſiue ex maleficio.
vel q̄ ⁊ ſiue res puenerit ad here
dem ſiue nō. ſiue lis fuerit ꝯteſta
ta. ſiue nō. xvi. q. vi. ſi epm. ⁊ ex.
de pigno. ex pn̄tium. ⁊ de ſolu. c.
q̄. ⁊ de vſur. tua nos. ⁊ de rapto. in
lris. ⁊ de ſepul. c. vl. ⁊ de ſē. exco. ⁊
nobis. ij. Hoc intellige ſi heredi
tas ſufficiat: vt ſ. in. ſ. primo dicit
Con. in hoc oēs canoniſte. A. Jdē
in ſum. ꝯ. eo. ti. q. xci. B.

Quid ſi hereditas non ſit
ſufficiens ad oia de
bita. ſe. ſm rap. Credo ꝙ in iudi
cio aīe etiā ſi non fecit inuentari
um non tenet̄ niſi quantū ſufficit
Diſtinguo tn̄ inter legata ⁊ debi
ta. qꝛ debita tenet̄ ſine diminucōe
ſoluere. De legatis vero ſi tot ſūt
ꝙ non remaneat ei legitima: pōt
detrahere ſuā legitimā ⁊ iterꝫ quar

tam ſm quoſdā ſi fuerit inſtitut⁹
heres. Jde hoſ. ꝛ vi. A. Jdem in ſu.
con. eo. tit. q. xcij. vbi etiā dī ꝙ in
uentariū eſt ſcriptura quā debet
heres inchoare ſm leges infra. xx
x. dies a morte teſtatoris. vel poſt
ꝙ̄ ſcit ſe heredē inſtitutū ꝛ deſcribe
re ibi oēs res defuncti ſub teſtib⁹.
ꝛ debet illam ꝑficere infra. lx. dies
vel infra annū ſi remote ſunt res.
ꝛ tunc non tenet creditoribus vl
tra id qđ inuentū fuerit de heredi
tate: alˀ ſi non fecerit inuentariū:
tenebit in ſolidū. C. de iure deli. l.
ſancim⁹. B. Et de legitima habes
ꝭ. legitima.

Quis ordo tenendus in ſol
uendo creditoribus
aut legatarijs. ℞. ſm ray. Si cre
ditores ꝛ legatarij ſimˀ veniant pri
mo ē ſatiſfaciendū creditoribus.
ſed ſi veniāt ſepatim liberat heres
ſoluendo ꝑ illū ordinē quo venerīt
dū tñ nihil faciat dolo. Et credito
res poſtmodū venientes nō dñt in
quietare heredē: niſi remāſerit ei đ
hereditate: ꝗ hñt ius ſuū ſaluū cō
tra legatarios. Sꝫ ſi heres ſcit vel cre
dit: ſiue dubitat ꝙ hereditas ñ ex
tendit vltra debita ſiue fuerint ex
cōtractu: ſiue ex maleficio: vel q̄i ni
hil dꝫ dare legatarijs donec ſatiſfe
cerit Et idē mod⁹ tenend⁹ ē in ſatiſ
faciēdo p⁹ creditorib⁹ ꝑorib⁹ ꝛ i iu
re potiorib⁹. de ꝗ̄ hēs ꝭ. reſtitutio. ij
ꝭ. iiij. v. ꝛ vi. A Et ſi heres hūc ordi
nē mutauerit. ꝑmo. ſ. ſoluendo le
gatarijs vˀ ſcđarijs creditorib⁹ pri
us ꝙ̄ potiorib⁹ nō abſoluit heres
in foro ꝯſciē: ſi hoc faciat ignoran
ter reputās. ſ. hereditatem ad oīa
ſoluēda ſufficē. vel neſciens hūc
eē potiorē creditorē ſm vl. ꝛ hoſti.
vt in ſu. ꝯ. li. ij. ti. v. q. xciiij. Vbi
etiā dicit glo. ray. ꝙ ſicut priores
ſeu potiores creditores ab alijs ꝑ
uenti nō dñt inq̄etare heredē: ita
nec illos q̄ ab eo emerūt res qua
rum precia in legata vˀ fideicōmiſ
ſa vel alios creditores ꝓceſſerūt vt
in. l. ſanximus ꝭ. allegata. Nā vt i
hac. l. ꝑꝫ creditorib⁹ potioribus
ſeruat ius ꝯtra legatarios: ꝛ etiā
ꝯtra alios creditores inferiores q̄
pri⁹ ab herede acceperūt. B. Et nō
ꝙ heres ꝑt deducere añ oīa expen
ſas funeris: ꝛ etiā alias ncārias
q̄s fecit cā hereditatis vt in teſtō.
inuentario ꝛ hmōi. ꝛ breuiter qñ
debita totā hereditatē hauriūt he
res dꝫ eē immunis a lucro. ſic ꝛ a
grauamine. C. de iu. deli. l. ſanxim⁹
ꝭ. ſi prefatā cū ſeq̄ntibus Jtē nō
ꝙ licꝫ obligatio teſtatoris tranſe
at ad heredē: nō tñ periculū ꝑiurij
ꝛ h⁹i: q̄ nō pñt excedere ſingularē
ꝑſonā. Jde hoſ. ꝛ vl. A. Jdē in ſu. ꝯ.
dcā q. xciiij. vbi eē i hoc ponit exē
plū de fractione voti: q̄ non trāſit
in heredem. B

Quid ſi plures ſint hēdes
quō tenent ad debi
ta vel legata. ℞. Regulariť tenet
quilibet heres ꝓ hereditaria ꝑte.
C. de acti. heredi. l. ij. A Potius eſt
l. ij. que incipit. ꝓ hereditarijs B
Excipiuntur quinq̨ caſus Primo
ſi aliquid ſit in obligatione faci
endi vel nō faciendi. tunc eñi qui
libet tenet in ſolidū. ff. de vbo. ob. l.

execu: cõmibus. ſ. ij. vt ſi teſtator ꝓ miſit ſe aliqđ opus factuꝝ. vel ꝓ miſit ꝑ ſe ⁊ ꝑ heredem non fieri q̊ minus ꝑ fundũ ſuum ire liceat: ℞ quilibet heredũ in ſolidũ obligatur. Sc̃dus caſus eſt ſi res q̃ debet reſtitui in ſolidũ poſſideatur ab vno. C. de heredi. acti. l. ij. ⁊ ff. cõmo. l. ſed mihi. ſ. heres. Tercius in alimentis legatis: q̃n pro voluntate defuncti vel iudicis: vel ab vno in ſolidum vel a pluribꝫ ꝓ ꝑtib⁹ deſignatis petuntur. ff. de ali. lega. l. iij. Quartus ſi teſtator ab vno heredũ legauit creditori hereditario ↄpenſandi aio tunc ille heres on⁹ ſuſtinebit vſq; ad quãtitatẽ legati. A. videlicz vt heres ſoluat ſibi integꝝ legatũ. vel ſi creditor noluerit legatũ: heres ſoluat ſibi de porcione ſua tantam q̃ntitatẽ ad q̃ntam aſcendit legatũ: vt in. l. que ſtatim ſequit̃. B. ff. de leg. ij. l. cum ab vno. Quint⁹ in expenſa funeris vxoris: q̃ nõ tm̃ aſtringit heredes ꝓ hereditariis porcionib⁹ ſed etiã virũ ꝓ porcione q̃ puenit ad eũ de dote vxoris. A. vt puta ſi ad euꝫ ꝑuenerũt centũ: ⁊ in hereditate ducenta ſunt: ipſe vir tenet̃ ꝓ tercia ⁊ heredes ꝑ duab⁹ ꝑtibus vt in. l. veluti. de qua ſ. B. ff. de reli. ⁊ ſum pti. fune. l. aliquotiens ⁊. l. veluti A. Predicti etiam caſus notant̃ in ſum. con. ti. ij. ti. v. q. xcv. ſm ray. ⁊ hoſtien. B.

Quid ſi heres eſt pupill⁹ nunq̃d põt differri debitorꝝ ſolutio pretextu pupillaris etatis. ℞. Non. vt. C. de acti. heredi. l. ſub pretextu.

Pone q̊ heres vel executores noluit ſoluere q̃ teſtator in pios vſus legauit: nec ſatiſfacere creditoribꝫ vt dixit. q̊d fiet. ℞. Per ep̃um loci premiſſa monicõe ad hoc cogendi ſunt. ex. de teſta. c. tua nobis. ⁊. c. iohẽs. etiam ſi a teſtatore id ↄtigerit interdici. Nã q̃ſi defunctus ꝓhibuerit ne ep̃us ſe intromittat: talis ꝓhibitio non valꝫ: vt in đcõ. c. tua. Heredes quos teſtator tenet̃ inſtituere vide ſ. teſtamentũ. ij.

Heremita. vtrꝝ

heremitica vita ſeu ſolitaria ſit ꝑfectior q̃ ↄ̃gregacõis religioſe. ℞. ſm tho. ij. ij. q. clxxxviii. vita ſocialis nc̃aria eſt ad exercitium ꝑfectõis. q̊ mutuo ſe inſtruunt verbo ⁊ exemplo ⁊ correctõne qui ad ꝑfectionem ꝑducũt. Solitudo aũt ↄpetit iam ꝑfectis qui aliorꝫ regimine non indigent. Sicut ẽ illud q̊đ iam ꝑfectũ eſt preeminet ei q̊đ ad ꝑfectionẽ exercetur: ita vita ſolitaria ſi debite aſſumatur ꝑeminet vite ſociali. Si tñ abſq; exercitio precedẽti: talis vita aſſumat̃ eſt periculoſiſſima. niſi ſuppleatur ꝑ diuinam grãm.

Vtrũ religioſi mendicantes poſſint vitaꝫ heremiticã eligere. ℞. Pñt de licẽtia ſuorum maiorꝝ ⁊ cellas ſiue hitacula in heremo ſiue locis vbi non ſit hoim hitatio de ꝓpinquo: pñt adquirere ⁊ etiã mutare. ex. de exceſ. prela. cũ ex eo. li. vi.

Hereticus .i. cō
muniter. Hereticus eſt q̄
de fide falſam opinionē inuenit.
vel inuentam ſequitur. xxiiij. q. i. hec
eſt fides. ij. q. iij. hereticus. immo
etiā qui circa fidē dubius ē. ex. eo.
c. i. Et intelligendū eſt eſſe dubiū
eū qui determinate in dubietate p̄ſi
ſtit. Sec⁹ de illo qui temptat̄ de fi
de cū dolore cordis. Itē hereticus ē
ille q̄ male ſentit de ecc̄e ſacrīs. A.
ſ. aliter ſentiēdo de baptiſmo. pec
cator̄ ꝯfeſſione. eucariſtia. matri
monio et de reliq̄s ſacrīs: q̄ꝫ predi
cta obſeruet ſacroſcā romana ec
cleſia vt in c. de quo ſtatū. B. ex. eo
ad abolendā. Tercio q̄ male ſētit
circa veritatē ſcripture ſacre. xxiiij.
q. iij. hereſis. Quarto q̄ aduerſus
romanā ecc̄am agit. et eius digni
tatē a dn̄o traditā auferre conat̄
di. xxij. oēs. A. Ibi dī. Qui romane
ecc̄e priuilegiū ab ipſo oīm ſum
mo eccleſiaru3 capite traditū au
ferre conat̄ p̄culdubio in hereſim
labit̄. B. Q̄uīq3 vero ſed nō ita ꝓprie
dī hereticus q̄libet excoicatus. iiij.
q. i. Q3 aūt. Silr̄ et ſimoniac⁹. i. q.
i. q̄ſquis. A. Item etiā caſus nōn
tur in ſum. ꝯ. li. v. ti. v. q. i. Aduertē
dū q̄ꝫ ꝓ ille dī hereticus q̄ in dubi
is p̄tinentiū ad ſalutem nō vult
adq̄eſcere declaracōni dn̄i pape. x
xiiij. q. i. hec ē fides. Silr̄ hereticus
eſt q̄ ꝑtinaciter affirmat: exercere
vſuras non eē pc̄m̄: vt in cle. ex
graui. de vſu. Item nōndum q̄ꝫ lic3
q̄s ex ignorantia h̄eat opinione3
hereticā: non ē hereticus: ſi refert
ſe ad intellc̄m eccleſie vel ſubijcit
ſe eius correctioni. ex. de ſū. tri. et
fi. c. damnam⁹ ad fi. Item nō eſt
hereticus q̄ ſine ſui erroris nō p̄ti
naciter adheret: ſed q̄rit cauta ſol
licitudine veritate3: paratus corrigi
cū inuēerit. xxiiij. q. iij. dixit ap̄ls. B

Quid ꝓprie facit hereticū.
R̄. ſm̄ pe. Ad rōem
heretici duo ꝯcurrunt. Vnū eſt in
rōe. ſ. hereſis inicīū. A. ſ. error erga
credēda. vt3 in ſum. ꝯ. co. ti. q. ij. v
bi ponuntur q̄ in iſto ꝯ̄ hn̄tur. B.
Alter3 in voluntate qd̄ eſt hereſis
ꝯplementu3: vt q̄ꝫ ꝑtinaciter a fi
de deuiat. et talis ꝓprie dī heretic⁹
Con. tho. in. iiij. addens q̄ꝫ ſi quis
erret in hijs ad q̄ explicite creden
dum non tenet̄: non eſt heretic⁹.
vt ſi q̄s putaret iacob fuiſſe p̄re3
abrahe et hm̄oī: et cum cognoſcit
hoc eſſe ꝯtra veritatē fidei et ſcp̄tu
re: credit ei. Silr̄ et circa ea de qui
bus inter doctores ſūt opiniones
donec p ecc̄am determinatum ſit:
vt idem tho. ponit in prima p̄te q.
xxxij. An excuſet̄ ſcolaris q̄ t3 opi
nionē ſui doctoris hēs ꝯ̄ opinio

Vtrum heretici ſint vitandi.
R̄. Poſſū et debeo eos
monere et inducere vt ad veram fi
dem redeant. In alijs non licet eis
ꝯmunicare. q̄ꝫ excoicati ſunt. xliij
di. In mandatis. A. Clarius vide
tur facere: extra de hereti. excoica
mus. ꝯiuncto. c. cum voluntate de
ſen. exco. B. Vtrum aūt cum eis:
vel cum alijs infidelibus ſit publi
ce diſputandu3 habes ꝯ̄ infidelis
§. iiij.

Officiū inquiſitionis here-
ticoꝝ pdurat pꝰ
morte ſummi pontificis etiā ꝗ ad
negocia nō cepta: vel q̄ nondum
emerſerūt: ex. eo. ne aliq̄. li. vi. A
Et ibi pꝫ ꝙ hoc intelligit̄ qn̄ cōmiſ-
ſio facta eſt a papa. B. Sed nō pt
ꝓcedere ꝯtra epōs ⁊ ſuperiores: ni-
ſi in lr̄is ſit exp̄ſſum. Si tn̄ aliq̄d
de eis intellexerint: dn̄t pape nūci-
are: ex. eo. lib. vi. inq̄ſitores. A. Et
ibi pꝫ ꝙ ad iſtam denunciacōem
tenent̄. B. Item non pn̄t nec dn̄t
ſe intromittere de diuinationibꝰ:
ſeu ſortilegijs. A. alſ nō debet ta-
les relinq̄re ſuis iudicijs punien-
dos: vt in c. accuſatus. de quo §. B
nec de queſtionibꝰ vſuraꝝ: etiā cō-
tra illos quibꝰ reſtitutionē vſura-
rum in pena ꝑ hereſi iniūxerunt. ⁊
illi ſe ⁊ ſua ad hoc obligauerunt.
ex. eo. accuſatus. §. ſane. ⁊ §. ſe. li.
vi. A. diſtricte tn̄ tenentur inqui-
ſitores ꝓcedere ꝯtra ꝑtinaciter af-
firmantes exercere vſuram nō eē
pctm̄. vel ꝯtra diffamatos vel ſuſ-
pectos de hmōi tanq̄ ꝯtra hereticos
vel diffamatos ſeu ſuſpectos de he-
reſi vt in cle. ex graui. de vſu. B

Potēſtates ſeculares. A. qui-
buſcūq̄ officijs
fungant̄: vt in. c. excoīcamus. de
quo §. B. debēt moneri. ⁊ etiā ſi necē
eſt ꝯpelli ꝑ eccl̄ſticam cenſurā. A
§. p metropolitanū ⁊ ceteros com-
ꝓuinciales epōs: vt ibi. B. omēs
hereticos ab eccl̄ia denotatos de ſu-
is ꝓuincijs exterminare ⁊ cum de
nouo quiſ eligit̄ in ptātē ꝑpetuā
ſeu tpalem de hoc iurare. Et ſi ꝑpt
ſuam negligentiā aliq̄s talis dn̄s
fuerit excoīcatus ⁊ nō ſatiſfecerit
infra annū: dꝫ intimari pape vt ip-
ſe oēs vaſallos eiꝰ a fidelitate ipſi-
us denūciet abſolutos ⁊ terrā ſu-
am catholicis exponat occupādā
⁊ illū ſi expedire videbit̄ a ſua dig-
nitate deponat: ex. eo. excoīcamus
§. moneant̄.

Archiepi ⁊ epi qui circa
extirpādos he-
ticos fuerint negligentes: dn̄t de-
poni ⁊ alij ſubſtitui q̄ hoc velint ⁊
poſſint. ex. eo. excoīcamus §. ſi. A
Ibi dr̄. Adijcimꝰ inſuꝑ vt quilibet
epūs vel archieps ꝑ ſe aut archi-
dyaconū ſuū vel alias hoēſtas ido-
neas ꝑ pſōs bis ā ſaltē ſel' ī āno
ꝓpriam ꝑrochiā in qua fama fue-
rit hereticos hītare circueat. ⁊ ibi
tres vel plures boni teſtimonij vi-
ros. vel etiā ſi expedire videbit̄ to-
tam viciniā iurare ꝯpellat ꝙ ſi q̄s
ibidē hereticos ſciuerit: vel aliq̄s
occulta ꝯuenticula celebrātes ſeu
a cōmuni ꝯuerſacōe fideliū vita ⁊
moribꝰ diſſidentes: eos epō ſtude-
ant indicare. Ipſe aūt eps ad pn̄-
tiam ſuā ꝯuocet accuſatos. q̄ niſi
ſe ab obiecto reatu purgauerint
vel ſi poſt purgationē exhibitam
in priſtinā fuerint relapſi ꝑfidiā
canonice puniant̄. Si qui vero ex
eis iuramenti religionē obſtinati-
one damnabili reſpuētes iurare
forte noluerint: ex hoc ipſo tanq̄
heretici reputent̄. Volumꝰ igit̄ ⁊
mandamꝰ ⁊ in virtute obedientie
diſtricte precipiꝰ vt ad hec effica-
cie exequnda: epi ꝑ dioceſes ſuas

diligenter inuigilent: si canonicā
voluerint effugere vltionē. Si q̄s
tm̄ eps sup expurgādo de sua dy
ocesi heretice prauitatis fermēto
negligēs fuerit vel remissus cū id
certis indicijs apparuerit: ab epa
li officio deponat̄ & in locū ipsius
alter substituat̄ ydone⁹: q̄ velit &
possit hereticā ꝯfundere prauitatē. B.

Sed

q̄liter inq̄rendi sunt
heretici. R. Si ꝑ dat
certam formā: illa tenenda ē. al's
pn̄t queri ꝑ accusationē. inq̄sitio
nem & denunciacōm. Item tenent̄
dyocesani ꝑ se vel ꝑ alios saltē se
mel in āno q̄rere hereticos: vbi fa
ma ē eos hitare. & illos quos cre
dunt aliq̄d de hoc scire dn̄t ꝯpelle
re iurare vt indicēt si quos hn̄t su
spectos ꝓpter occulta ꝯuenticula:
vel alia signa ex. eo. excoicam⁹. §.
adijcim⁹. Suspectus si vōtus ꝯfite
tur & sperat̄ de correctione: pt ei in
iungi pn̄ia salutaris. si aūt negat
& tn̄ sit infamatus: indicet̄ ei pur
gatio: quā si non prestiterit excoi
cabit̄: & vsq₃ ad satisfcōē₃ ꝯdignā
ab oibus euitabit̄. Etsi ꝑ annum
sic steterit: extunc velut heretic⁹ cō
demnet̄: vt in d cō c. excoicam⁹. §.
qui aūt.

Quali

pena heretic⁹ pui
tur. R. Quadru
plici. s. excoicacōe. deposicōe. rerū₃
ablacōe & militari ꝑsecutione. Ex
coicacōne. q2 ois hereticus siue oc
cultus siue manifest⁹ est ipso iurē
excoicatus. xxiiij. q. i. ca. i. & ij. ex.
eo. ad abolendā. A. Clarius extr̄
eo. excoicam⁹. i. & ij. B. Scdō depo

sitione. q2 indistincte siue clericus
siue laycus. etiā papa vel impera
tor vel quilibet alius debet deponi
ab omni dignitate. xl. di. si papa
xxiiij. q. i. qui ꝯtra pacē. A. Ibi dī
Qui ꝯtra pacē eccl'ie sunt: si digni
tatem aut cingulū milicie hēant:
nudent̄ eis. Si aūt priuati sunt: si
quidē nobiles sunt: suarū₃ substan
tiarū₃ ꝓscriptionē patiantur. Si āt
ignobiles: non solū₃ corpe verbe
rent̄: sed etiā exilio perpetuo casti
gent̄. B. & ab oī officio & bn̄ficō ex
poliari. Etsi cleric⁹ sit debet degrāda
ri. & demū quilibet talis dz relinq̄
arbitrio secl'aris ptātis aīaduersi
one debita puniend⁹. s. cremacōe.
A. De ista crematione non videt̄
in iure haberi de ꝯsuetudine. B. ni
si ꝯtinuo post deprehensionē erro
ris ad fidem velint reuerti: & erro
rem suū abiurare & satisfactionē
exhibere. A. Istud ꝯtinuo de ꝯsue
tudine ab aliquib⁹ obseruat̄ de ꝑ
ma sessione iudicis: a prima die
qua examinat̄ hmōi cā: ita etiā₃
q2 hoc faciat sponte & nō ꝓpter me
tum ꝓbationum & cruciatuū. scdm
glo. rayꝫ. & in sum. ꝯ. ti. & ti. xv. q. iiij
vbi hec notant̄ scdm rayꝫ. B. & sic re
deuntes dn̄t ꝑpetuo carceri detru
di. ex. eo. excoicamus. ij. A. §. si q̄.
Vbi dī q2 si post q̄ fuerint depre
hensi: redire voluerint ad agendā
pn̄iam ꝯdignam in ꝑpetuo carce
re detrudant̄. Et sic hic nil dī de il
la ꝯtinua & spontanea reuersione
sed dicitur eo. ti. ca. ad abolendā:
vbi etiam dicitur de priuatione
ab officio & beneficio. B. Et nota

q etiam ſunt relinquendi iudicio
ſeculari q̃ deprehẽſi fuerint incidiſ
ſe in abiuratam hereſim vt ẜ. here
ticus .ij. ẜ. v. a duob9 ſeqntibus a
hic ẜ. ant pen. Tercio punit rerũ
ablacõe. qr bona eoꝝ oia ipſo iu
re ſunt ↄfiſcata: ſed tñ executio ip
ſius ↄfiſcationis vel bonorũ occu
patio nõ dꝫ fieri p principes ſecu
lares antq̃ p iudicem eccãſticũ
ſnĩa ſuper eodem crimine fuerit p
mulgata: ex. eo. cum ſcđm. li. vi. A.
Si tales erãt clerici eoꝝ bona cõ
fiſcant eccleſie cui deſeruiebãt. Et
idem ſi erant layci eccẽ in tpali iu
riſdictione ſubiecti. Alioꝝ vero la
ycoꝝ bona principib9 ex. eo. excõ
municam9 a di. viij. quo iure ſcđm
rayn. a in ſum. cõ. dcã. q. iiij. B. Re
tro punit militari pſecutione. qr ſi
aliter non põt fieri: manu armata
ſunt ab eis bona oia auferenda.
De pena credentiũ hereticoꝝ a fauto
rum habes ẜ. ẜ. xij. q̃ incipit. Quã
penam ac.

Quid ſi hereticus hẽat fi
lios catholicos: nũ
quid illi ſaltẽ hẽbunt bõ pr̃is vel
ptem. Re. Non. vt hẽs hic ẜ. pre.
a ſupra hereditas ẜ. ij. A. Hoc pba
tur ex. eo. vergentis. Qđ. c. corrigit
le. manicheos. C. eo. q̃ pmittebat
cõſanguineos catholicos ſuccedere
hereticis: qđ vetat in dcõ c. vergẽ
tis. Qđ videt intelligendũ qñ pat
pblice predicauit ↄtra fidẽ catholi
cã vel pblice pfeſſ9 ẽ vel defẽdit er
rorem vel corã plato ſuo ↄfeſſus ẽ
vel ↄuict9 aut ſnĩaliter ↄdemnat9
ex. de verbo ſig. ſup quibuſdã ſcđm

rayn. a in ſũ. ↄ. li. a ti. xv. q. vij. B

Qualiter autẽ clericus
ppter hereſim
degdatus dicat tradi ptãti ſecula
ri hẽs s̃ degradatio ẜ. iij. Et an ois
degradat9 ſit tradẽdus hẽs ibidẽ.

Quid de vaſallis he ẜ. iiij
reticoꝝ. Re. Abſolu
ti ſũt a debito fidelitatis. homagij
a toti9 obſequij q̃cunqꝫ lapſi ſũ ma
nifeſte in hereſim aliq̃ pacto q̃cũ
qꝫ firmitate tenebant aſtricti ex.
eo. c. vl. Itẽ de vaſallis dñoꝝ qui
ſunt negligẽtes ↄtra hereticos vt
ſup ẜ. v. dictũ eſt.

Quam penã incurrũt cre
dentes: receptato
res. defenſores a fautores heretico
rũ. Re. Quilibet talis ẽ excoicat9 a ſi
nõ ſatiſfecerit infra annũ: extunc
ipõ iure ẽ infamis nec ad publica
officia ſeu ↄſilia. nec ad eligẽdos
alios ad hmõi nec ad teſtimoniũ
dꝫ admitti nec põt ↄdere teſtm̃ nec
ad alic9 hereditatis ſucceſſionẽ ac
cedẽ. Null9 qꝫ eis ſup q̃cũqꝫ nego
cio: ſꝫ ipſe alijs cogit rñdere Si iu
dex ẽ: eius ſnĩa nõ vꝫ. Si aduõtus
nõ admittit ei9 pro ciuĩu. Si tabel
lio nõ valent ei9 inſtra a ſic in ſili
bꝫ. Si vero ſit cleric9 ab oi officio a
bñficio dꝫ deponi. a illi q̃ tales p9
q̃ fuerint ab eccĩa denõti euitare
ↄtẽpſerint: dñt excoicari Probãt
hec oia ex. eo. excoicam9. i. ẜ. creden
tes. Itẽ oẽs clerici q̃ talib9 exhibe
rent eccãſtica ſacrã vel tradrẽt ec
cĩaſtice ſepulture: ↄ elĩas ſeu ob
lacões eoꝝ recipent dñt pual ſuo
offi9 ad qđ nũq̃ rẽſti. tuẽt ſni idulto

ſedis apoſtolice ſpeciali· Silr ꝛ re
gulares quoꝝ etiā priuilegia in
illis locis A ꝛ dioceſi vt in ꝯ ſane·
B· non ſeruent eis vt in dcō ca· ex
cōicamus ꝯ ſane clerici Et nota ꝙ
ipſi credētes heretici ſunt dicendi
ex· eo· excōicamus· ij· A· ibi dicit·
Credētes eoꝝ erroribus hereticos
ſilr iudicamus· B

Si heretici ꝯuertantur nun
quid reſtituent eis vel eoꝝ
filijs bona· R· Non: ſed ipſo iure
oia ꝯfiſcata ſunt· extra eo· vergē
tis ꝛ c· cum ſm· li· vi· A· niſi eis ad
cor reuertentib⁹ ꝛ abnegantibus
hereticoꝝ conſortium miſereri ali
quis voluerit: dicto c· vergentis·
Et puto ꝙ iſta mia poſſit haberi
ab eo ad quē bona p ꝯfiſcationē
deuoluunt· de quo ſup· ꝯ· vij· ad fi·
in addicōe· B

Qualiter heretici ad fi
dem redeūtes
recipi dnt· R· Debent ad arbitriū
ſui epi abiurare errorem: ꝛ ꝙ fir
miter tenebunt fidē catholicā ꝛ q·
vij· quotiens· ꝛ de ꝯſe· diſt· ij· ego
berengari⁹ extra eo· ad abolendā·
A· Et debet iſta abiuratio ꝛ pmiſ
ſio fieri p ſcripturam ꝛ publice ꝉ
priuate: ſm ꝙ crimen fuerit pub
licū vel priuatum ſm ray· ꝛ in ſu·
cō· li· v· ti· v· q· xiiij· B· Q⁹ ſi poſt ab
iuratione vel poſtꝙ ad arbitriuꝫ
epi ſe purgauerint vt dictū ē ſ· ꝯ·
vij· depreheſi fuerint in abiuratā
hereſim recidiſſe: iudicio ſeculari
ſunt ſine vlla penit⁹ audientia re
linquēdi vt in c· ad abolendam A
Idoꝛ verū cū poſt h⁹i abiuratione
ſeu purgationē deprehendunt in
hereſi p facti euidentiā: aut p ꝯfeſ
ſionē ppriā vel p teſtes: in quo nō
pcitur eis: nec quo ad vitam: nec
quo ad bō Si aūt abſqꝫ h⁹i depre
henſione occulte recidiuant: ꝛ oc
culte penitētes reuertant ad ecclāꝫ
pcitur eis quo ad vtrumqꝫ ſcdm
glo· ray· ꝛ in dcā· q· xiiij· vbi etiā
dī ſm vt· occultos hereticos abſol
ui poſſe p ſimplices ſacerdotes ñ
eps loci retinuerit ſibi taliū abſo
lutiones· Sed hoc claꝝ eſt p pceſ
ſum annalem curie ꝙ nunc pape
reſeruat caſus iſte· In dicta etiaꝫ
q· xiiij· notat ſm inno· ꝙ heretici
etiā in extremis agentes nō recōci
liant ſine ſolemnitate premiſſa:
ſi adeſt facultas· Si aūt ad eā nci
tatem venerint ꝙ ꝯfiteri non vale
ant: preceſſerūt tñ ſigna pnīe tūc
etiā ſine premiſſa ſolemnitate re
conciliabunt· Lex eīm q̄ aliud ſta
tueret: inhūana eſſꝫ· Cō· hoſ· in c·
a nobis· ij· ex· de ſē· exco· vbi etiā
predcā tangit inno· Aduertendū
qꝫ ꝙ etiā cū reuertentib⁹ non pci
tur quo ad bona ꝛ vitam: nō ſunt
petita pnīe ꝛ eucariſtie ſacramen
ta deneganda: extra eo· ſuper eo·
li· vi· B·

Vtrum cū redeuntibus ab he
reſi diſpenſari poſſit
R· Iure quidem ꝯmuni tales ex q̄
reconciliati ſunt ad laycam ꝯmu
nionem recipiunt· ꝛ q· vij· c· ꝛ Ad
hibetur etiam qnqꝫ circa eos qua
druplex diſpenſatio· ſ· ſemiplena:
vt ſolū recipiant in ordinibus añ
hec oīa ſuſceptis ꝛ q· ꝛ· ſi qs hētice

A. Ibi dī. Hoc ꝑ magno beneficiō
ſēant: ſi adempta oī ſpe ꝓmocōis
in quo inueniunt̄ ordine pmane
ant. B. Plena vt poſſint ſacerdo
tes fieri. i. q. vij. ꝯuenientib⁹ Pleior
vt poſſint eſſe epi. xij. di. nos ꝯſue
tudinē. Pleniſſima vt etiam ad ſu
periores dignitates ꝓmoueri poſ
ſint. xxiij. q. iiij. ipſa pietas A. Idē
in ſum. ꝯ. li. i. ti. v. q. xv. ſm hoſti.
ray. ⁊ goff. B. Vtꝝ prelatus here
ticus habeat ptātem ſpūalem: vi
de ꝫ ſciſma. ꝙ. iij.

Hereticus .ij. ſ.

ꝑ libꝝ ſextum. Plura con̄
hereticos hn̄tur in. vi. de quibus
quedā in prec. c. iam dcā ſunt ſm
ꝙ req̄rebat materia. illa vero q̄ re
ſtant: nunc erūt dicenda

Quicūꝗ hereticos credē
tes. receptato
res. defenſores vel fautores eorū
ſcienter preſūpſerint eccāſtice tra
dere ſepulture: excoīcati ſunt ⁊ nō
dn̄t abſolui: niſi ꝓprijs manibus
publice extumulent ⁊ ꝓijciāt cor
pa damnatoꝝ. Et locus ille perpe
tuo careat ſepultura ex. eo. quicū
ꝗ. li. vi.

Hereticū cū oībus fauto
ribus mō dicto.
A. ſ. credētibus. receptatorib⁹ defē
ſoribus ⁊ fautoribus eorū: vt in
dicto c. quicunꝗ. B. ⁊ ipſorū filij
vſꝗ ad ſecundā gn̄ationē ad nl
lum eccāſticum beneficiū ſeu offi
ciū publicū admittant. aliter irri
tum eſt: ex. eo. quicunꝗ. Et intelli
ge p lineam pr̄nam Nā per mater
nam non puniunt: niſi vſꝗ ad p̄
mum gradū: ex. eo. c. ſtatutū. A.
Ibi etiam dī. Hoc ſane de filijs ⁊
nepotibus hereticoꝝ. credentiū ⁊
alioꝝ hmōi q̄ tales eē vel etiā ta
les deceſſiſſe ꝓbantur intelligēdū
eſſe videt̄. non aūt illoꝝ quos emē
datos eſſe ꝯſtiterit: ⁊ reincorpora
tos eccē vnitati. ⁊ ꝑ culpa hui⁹ ad
mādatū eccīe pn̄a; recepiſſe quā
ipſi iā pſecerint vel humilit̄ pſecuti
oni eius inſiſtant. vel pati fuerūt
ad recipiendū eandē. B. Itē; oēs
viri eccāſtici q̄ ad preces taliū ce
perunt dignitates vel beneficia ec
cleſiaſtica priuati ſunt. ⁊ ſi recepe
rint ſcienter non dn̄t in poſterum
admitti ad talia vel ſimilia. Item
filij taliū pſonaꝝ non ſunt in pſtā
te pr̄na: ſed ſunt ſui iuris: vt in di
cto c. quicunꝗ

Quid ſi quidā dū in egri
tudine decumberent
petierūt hereticos ꝯſolaturos: vt
ab eis ſm ꝯſuetudinē eoꝝ cōſola
tionē recipent. A. p manus impo
ſicōez: vt in c. filij. de quoꝗ. B. ⁊ ſic
deceſſerūt: ſed mō filij vel heredes
volunt ꝓbare ꝙ ipſi defuncti non
ſane mentis effecti ſuſceperint vel
ꝑditam loq̄lam: nunq̄d audiri de
bent. ſꝭ. Si tales dū viuebāt erāt
diffamati vel ſuſpecti de hereſi: vel
ſi ꝯſtiterit ꝙ ipſi ſane mentis exn̄
tes petiuerūt heredes non dn̄t ad
mitti: alioquin admitti pn̄t ad ꝓ
bandū: non ꝑ vxores. filios. familia
res aut aliq̄s de ſuis: ſed ꝑ teſtes
fidedignos ⁊ fidei zelatores ex. eo.
filij. li. vi.

¶ **Illi** qui poſt abiuracõꝫ erro
ris: vel poſtq̄ſ ſe ꝓpriꝫ an
tiſtitis examinacõe purgauerint
deꝑhenſi fuerint in abiuratã here
ſim recidiſſe: q̄uis ſi vlla penitꝰ au
dientia relinquēdi ſint iudicio ſe
cularis: ſi tñ pnīe ſigna in eis appa
reant māifeſta ⁊ petiuerint humili
ter ſacrã pnīe ⁊ eucariſtie nō ſunt
denegãda: ex. eo. ſup eo. li. vi.

¶ **In** inq̄ſicõe crimis hereſis ex
communicati ⁊ ꝑticipes atq̄ ſo
cij criminis ad teſtimoniuꝫ admit
tunt: preſer tī i defectū aliaꝝ ꝓba
tionū ɔtra hereticos. credẽtes. fau
tores ⁊ defenſores eoruꝫ ſi ex nūo
teſtiū aut pſonaꝝ tam deponenti
um q̄ ɔtra q̄s deponit̄ q̄litate ⁊ a
lijs circūſtantijs nō falſa dicere p̄
ſumantur: ex. eo. in fidei. li. vi. Si
milit̄ illi admittunt̄ q̄ ſuper facto
hereſis iurauerīt dicere veritatē: tā
de ſe q̄ de alijs ⁊ eã celando piura
uerīt ⁊ poſtea velint corrigẽ dcm̄
ſuū ɔtra ſe ⁊ alios ſi manifeſtis in
dicijs apparuerit: tales nō leuita
te ā odio. ſeu pecunia: ſ; zelo fidei
velle reuelaē: ex. eo. accuſatꝰ li. vi

¶ **Preſidẽtes** regiminī
aliq̄ꝰ loci
li; ſint excõicati vel de facto ⁊ non
de iure iuriſdcõm hēant ad req̄ſiti
onē ordinarioꝝ vel delegatoꝝ ipō
rum: ā inq̄ſitoꝝ. A. nō valentiū ſi
ne more diſpendio vel negocij peri
culo recurſū hr̄e ad ſuperiores q̄ le
gitime in locis ipſis poſſint iuſti
ciā exeq̄ vt in c. preſidẽtes. de quo
ſ. B. pn̄t ⁊ dn̄t ɔtra hereticos credē
tes. fautores ⁊ receptores ⁊ defen
ſores eoꝝ ſuū officiū exercere. ⁊ illi
q̄ req̄runt eos nō incurrunt aliquā
ſñiam: tñ dictis preſidentibꝰ ꝓpt̄
hoc in alijs nullū ius ē ɔceſſuꝫ vel
pmiſſum: ex. eo. preſidẽtes li. vi.

¶ **Suſpectꝰ** de hereſi ⁊ ob
hoc citatus ⁊
q̄ nō ɔpet excõicatus ē: ſi excõica
cõeꝫ p annū ſuſtinet extūc ē velut
hereticꝰ ɔdēnādꝰ: ex. eo. cū ɔtuma
cia. li. vi

¶ **Accuſatꝰ** de here
ſi vel ſuſpectꝰ
vehemēti ſuſpicõe q̄ hereſim in iu
dicio abiurauit ⁊ poſtea ɔmittit i
ipſā cenſet̄ relapſus li; antea ipſū
hereſis crimen non fuerit plene ꝓ
batū. Sed ſi leuis ſuſpicio fuit nō
d; iudicari relapſus: ſed aliter gr̄
uiter puniri: ex. eo. accuſatꝰ li. vi.

¶ **Qui** in vna hereſis ſpē ſiue
in vno articulo vel ſa
crō errauit ⁊ pꝰea abiurauit ſim
plr̄ hereſim ſi poſtea errat in alio
relapſus ē iudicandꝰ: ex. eo. accu
ſatꝰ li. vi.

¶ **Ille** de cꝰ lapſu in hereſim an̄
abiuracõꝫ ɔſtiterat: vel
nūc ɔſtat: ſi poſtea hereticos rece
ptet: deducat vel aſſociet eiſ donet
munera: ſiue mittat vel fauorē im
pendat q̄ excuſari nō poſſit. A. ſeu
etiā viſitet dcō c. accuſatꝰ. B. iudi
cari d; relapſus: ex. eo. accuſatus
li. vi.

¶ **Quid** ſi q̄s ꝓ recep
tacõne hereticoꝝ. A
vel etiā ꝓ defenſione ſeu fauore di
cto c. accuſatꝰ B. ⁊ nō q̄ eēt hereti
cus ſub obligacõne bonoꝝ inq̄ſi
toribꝰ ſe abſtrinxeit ad recipiēdū
pnīam: ⁊ ea iniuncta ⁊ nō pacta

deceſſerit.ꝶ. Cogi dn̄t heredes in bonis ad ꝯplendū. A. Vez ē ſi ſit pn̄ia in bonis tpalib⁹ iniūcta: ſufficiens ad ſalutē vt ibi. B. Secus ſi talis ſolū ſe obligauit ad pn̄iam quā inq̄ſitores vellent iniūgere. ꝛ ea nondū iniūncta deceſſerit: ex. eo. accuſat⁹. ꝟ. ſi vero. li. vi.

Nūquid poſt mortē heretici poterunt occupari bō ei⁹: ſi de hereſi nō fuit in ei⁹ vita declaratū.ꝶ. Poterīt ſi p⁹ea declaret: ex. eo. accuſat⁹ li. vi

Sacerdotes q̄ inſtruunt hereticos de celanda veritate ꝛ hmōdi dn̄t pena debita caſtigari. Religioſi etiā heretici ſunt grauī⁹ puniendi alijs ex. eo. accuſat⁹ li. vi. A. ꝟ. ſi. vbi dī. Sacerdotes ꝛ alij clerici qui negociū inq̄ſitionis inſtruendo citatos hēticos vel eoz credētes d celādo vitate ꝛ ddo falſitate ſeu eos idebite liberādo inuēti fuerint ipedire cū n̄ ſit dubiū ipōs ea facere i fauorē heretice prauitatis p inquiſitores a talib ꝯpeſci pn̄t ꝛ pena debita caſtigai: tam p captionē pſonaz q̄ al' put culpa ēxegerit delinq̄ntis Religioſi etiā ſūt immuracōis pena v. carceracōnis ex. eo. c. pen̄. Seq̄tur vel al's grauius puniendi q̄ ſeclares ſi inuenti fuerint i hereſi vel ſilib deliq̄ſſe B

Statutū loca p q̄d impediret negociū inq̄ſicōis hereticoz non vz. A. ſiue impediat directe ſiue indirectē. vt in c. ſtatutū. de quo ꝫ. B. ꝛ dn̄i. A. vel alij quicūq rectores: vt ibi B. tenent illūd exhibere. A. dyoceſano loci vel eius vicario ſeu inq̄ſitorib⁹ ꝛ hoc ſine more diſpendio vt ibi. B. ꝛ corrigere. A. v. oino reuocare ſi ncē fuerit. vel ſaltē eatenus moderari q̄ p illud inq̄ſicōis pceſſus non impediat: vel aliq̄tenus retardet: vt in c. q̄d ſequit. B ex. eo. ſtatutū. li. vi.

Inq̄ſitores in certis puincijs poſſunt pcedere ſimul vel ſepatim: put negocij vtilitas ſuadebit: extra eo. vt officiū. li. vi. A. Et ibi pz q̄ hoc obtinet qn̄ in aliq̄bus locis ſunt plures deputati ſil'. B

In examinacōne teſtiū ꝯtra hereticos. A. v. ſup crimie hereſis: ipſumq ꝯtingentib⁹: vt in. ꝟ. vez. de quo ꝫ. B. dn̄t intereſſe due religioſe pſone. A. ꝛ diſcrete vt ibi. B. ꝛ ſi pt̄ fieri p publicā pſonā cōſcribi teſtiū dicta: ex. eo. vt officiū. ꝟ. vez. li. vi. A. Et ibi pz q̄ ſi pſona publica ꝯmode nō pt haberi: iſta ꝯſcriptio debet fieri p duos viros ydoneos. B. Et quidē religioſi q̄ fuerint notarij. A. in ſeculo vt ibi. B. ꝛ alij quib⁹ iniūctū eſt. A. a ſede ap'lica tabellionatus officiū etiam tpe religionis rōne negocij inq̄ſitionis contra hereticos vt ibi. B. tenent ad cōſcribendum: vt in dicto c. vt officiū. A ſi fuerint p dictos inquiſitores req̄ſiti: vt ibi. Vbi etiam patet q̄ in hoc negocio etiam clerici pn̄t exercere tabellionatus officium: licz ipſi vel etiaz prefati religioſi ſint in ſacris. B

Inquiſitores ſi opus fu
erit pñt in
uocare auxiliū brachij ſecularis:
⁊ contradictores per cenſurā eccãſti
cam cōpellere: non obſtantibꝫ pri
uilegijs cōceſſis quibuſcūqꝫ pſonis
vel religioſis vel vniuſitatibus A
cuiuſcūqꝫ cōditionis. dignitatis. ł
gradus religionis vel ordinis ſpe
cialiter vel gñaliter: ſub quacūqꝫ
forma verboꝝ cōceſſis vel in poſte
rum cōcedēdis ⁊ pñt ſic cōpellere cē
appellatione poſtpoſita: vt ibi. B
nec etiā cōſtitutione de duabꝰ die
tis. A. ſ. ex. de reſcrip. nōnulli. vbi
cauet̄ ne quis p lrās aplicas poſ
ſit trahi ad iudiciū vltra duas di
etas extra ſuā dyoce. B. ex. eo. vt
officiū. li. vi.

Oēs rectores locoꝝ requiſiti
a dyoceſanis vel eorū
vicarijs ſeu ab inqſitoribus tenē
tur iurare. ſeruare ⁊ ſeruari facere
cōſtitucōnes cōtra hereticos. fauto
res ⁊ defenſores eoꝝ ⁊ eoꝝ filios
⁊ nepotes. A. a ſede aplica pmul
gatas: ac etiā approbatas: dicto
c. vt officiū. B Et q iurare noluerit
⁊ ſeruare: habetur vt infamis ⁊ hereti
coꝝ fautor ⁊ de fide ſuſpectꝰ nec dꝫ
haberi p dño: nec ad aliqd offici
um publicū vlteriꝰ aſſumi ⁊ ea q̄
interim vt rector fecerit: nullā hñt
firmitatē. extra eo. vt officiū. li. vi
in fine. B

Dñt omnes rectores in hꝰ
negocio parere dioce
ſanis ⁊ inqſitoribus: nec aliquo
mō debent cognoſcere de hoc crimi
ne: nec captos liberare ⁊ hmōi. A
⁊ dyoceſanorū vel inquiſitoꝝ. iu
diciū. ſñiam ſeu pceſſum directe ł
indirecte impedire: vt in c. qd ſeq̄
tur. B. Aliter ſunt excōicati ⁊ ſi ſu
ſtinuerint p annū. A aio ptinaci
vt ibi. B. cōdemnari dñt tanq̄ he
tici: ex. eo. vt inqſitionis li. vi. A.
vbi etiā idem ſtatuit cōtra omnes
q̄ ſcienter in predcīs dederint cōſili
um. auxiliū vel fauorē. B

Conceſſū eſt inquiſito
ribus cōmitte
re citacōes ⁊ denunciacōes ſñiaꝝ
Item auctas aduocandi peritos
A. put expedierit vt eis aſſiſtant
⁊ in ferendis hmōi ſñijs prebeant
cōſilium oportunū: ac q eis ſuper
hijs humilit̄ pareāt i v̄tute obie
iniungēde: vt in c. cōmiſſi. de h̄. B
⁊ deꝝ ⁊ pplm loci put viderint ex
pedire negocio fidei. Item p ceden
di cōtra illos q̄ in pruincia eoꝝ cō
miſerunt ipſū crimen hereſis etiā
ſi ad aliā ſe tranſtulerint. Itē fa
ciendi ſibi aſſignari a quocūqꝫ li
bros in quibꝫ eſſent aliq̄ pceſſus
cōtra hereticos. A. vel alia ſcripta
in quibꝰ inqſitiones facte: ⁊ pceſ
ſus p quoſcūqꝫ auctē ſedis apli
ce vel legatoꝝ eius hiti cōtra here
ticos cōtinent̄ vt ibi. B. ⁊ circa he
ticos incarceratos vna cū p̄latis
quibꝰ ſubſunt penā eoꝝ mitigan
di vel mutandi. Item priuādi. vel
priuatos nunciandi. dignitatibꝫ
vel alijs beneficijs eccāſticis ⁊ of
ficijs publicis ⁊ honoribꝫ omnes
hereticos ⁊ fautores. A. ⁊ credētes
receptatores ⁊ defenſores eoꝝ. ip
ſoꝝ qꝫ filios ⁊ nepotes vt ibi. B.

Sunt aūt dioceſani reqrendi A. ł
eis abſentib9 eoꝝ vicarij: vt ibi.
B. ⁊ de eoꝝ ꝯſilio faciendū: n̄ ipſi
ſcienter talib9 ꝯtuliſſent A. ſ. dicta
bn̄ficia prefatis hereticis ſeu ꝯpli
cib9. tunc em̄ ipſi dioceſani vel eo
rū vicarij nō ſunt reqrendi: ſ; poti
us a ſuo iudice puniēdi vt in tex.
qui ſeqt̄. B. ex. eo. vt ꝯmiſſi li. vi.

Cōtra xp̄ianos q̄ efficiun
tur iudei vel redeūt
ad iudaiſmū; etiā ſi infantes vel
metu mortis eēnt baptiſati ꝓcedē
dū eſt ſic ꝯtra hereticos. Silr̄ etiā
cōtra eoꝝ fautores A. tā ꝯtra fau
tores receptatores hētico ꝝ ⁊ eoꝝ
defenſores ſi ꝑſati fuerint de h° cō
feſſi. ā p xp̄ianos vel iudeos ꝯuicti
vt in c. de q̄ ſtati. B. ex. eo. cō. li. vi

Propter hereſim maio
rū nō ꝯfiſcātur
dotes vxoꝝ n̄ cū eis ſcient ꝯtraxiſ
ſent A. v. qꝫ tūc ſciebāt illos eē he
reticos vt in c. qd̄ ſeqtur B. ex. eo.
decreuit. li. vi.

Cū negociū hereſis ꝯmittit̄
alicui vel aliq̄b9 gn̄alr̄
in certis locis: nō adimitur ep̄is
auc̄tas eoꝝ ordinaria: vel etiā de
legata ſi eā hēant. Et vtriq; etiā de
eode; facto inq̄rere pn̄t cōiter vel
diuiſim. ꝗ ſi diuiſim ꝓcedant tenē
tur cōicarē ſibijnuicē ꝓceſſus. Et p
vtroſq; ſiƚ ſn̄ia ꝓferatꝰ: niſi alter
alteri deferat. Q; ſi in ſn̄ia nō ꝯcoꝛ
dant: ad ſedē aplicam mittāt. A
vterq; negociū ſufficient inſtruc
tū: vt in c. qd̄ ſeqtur. B. ex. eo. per
hoc li. vi. A. Ibi etiā dr̄ q ſi ordia
ria ſeu delegata ep̄i ptāte ꝓcedāt:
illū in ꝓcedēdo modū obſeruent:
quē inq̄ſitores pn̄t ⁊ dn̄t p iura ꝯ
munia vel ſpāles cōceſſiōes ſeu or
dinacōes ſedis ap̄lice obſeruare.
B. Q; etiā vn9 ſine alio nō poſſit
ad ſn̄iam ꝓcedere vide expreſſi9 ꝑ
heretic9 in .§. i. Et intellige q̄ predi
ctā cōicationē ꝓceſſuū oꝫ fieri qn̄
nihil aliud reſtat agendū niſi q̄
ſn̄ia ꝓmulgetꝰ. Q; ſi alter n̄ō poſſ;
ꝯmode ꝓcedere n̄ viſis actis alteri9
tunc ſemel cōicatio tm̄ tribuat vt
in extrauag. venedcā. xi. q̄ incipit.

Hereticis appella ꝰ exeo
tio inhibita ē
ex. eo. vt inq̄ſicōis li. vi. A. Et ſilr̄
ꝓclamatio. q̄bus nō obſtantib9
rectores ſeu officiales tpales con
dēnatos hereticos ⁊ ſibi relictos:
ſtatim dn̄t recipe ⁊ indilate aiad
uerſione debita punire Et idē etiā
ē de credē tibus ac eoꝝ receptatori
b9. fautorib9 ⁊ defēſorib9 vt ibi. B

In negocio hereſis pt ꝓcedi
ſimplr̄ ⁊ de plano. A. abſ
q; aduocatoꝝ ⁊ iudiciorū ſtrepi
tu ⁊ figura vt in c. ſtatuta. de quo
ꝑ. B. Etſi periculū eſſet nō noiatis
accuſatorib9 vel teſtib9 publice:
niſi corā aliquib9 ꝓuidis precipi
endo de tenendo ſecretū ⁊ hmōi A
.ſ. coram dyoceſano vel eo abſen
te ipſius vicario: qn̄ inq̄ſitores ꝓ
cedunt. Qn̄ vero ꝓcedit ep̄s coraꝫ
inq̄ſitorib9 ſi haberi poſſit ꝯmode
copia eorundē: ac nihilomin9 ſiue
ep̄us ſiue inquiſitores ꝓceſſerit
aliquibus alijs ꝑſonis ꝓuidis ⁊
honeſtis viriſq; peritis: q̄s ad h°
vocari. ⁊ eis totū ꝓceſſum ſuper q̄

deliberandū eſt ſerioſe manifeſtā
ri: ac integraliter explicari ⁊ de ip
ſoꝝ ↄſilio ad ſnīam vel ad cōdem
nationē ꝓcedi debet. Et ep̄s vel in
quiſitores pn̄t indicere ſecretū ꝑ
ſatis quib⁹ fit reuelatio. ⁊ in eos
ſi archana cōſilii ſeu ꝓceſſus ſibi
ſub ſecreto ab eiſdē patefacta ꝑ
ter eoꝝ licentiā aliis ꝑferrent:
excōicationis ſententiā quā ex ſe
creti violacōe ipſo facto incurrāt
ſi eis expedire videbit̄ ꝓmulgare
ſic tn̄ q̄ inquiſitores ep̄m vel ep̄s
īq̄ſitores n̄ excōicet hac de cā: ſ; ip
ſi ex diſtricto precepto iuris ad ſe
cretū hmōi tenent̄. Et in his ex ꝑ
cepto tam ep̄i q̄ȝ inquiſitores dn̄t
puram ⁊ ꝓuidam intencōem hr̄e
ne ab accuſatoꝝ vel ad teſtiū noi
na ſupprimenda vbi ē ſecuritas pe
riculū eſſe dicant: nec in eoꝝundē
diſcrimen ſecuritatē aſſerant vbi
periculū immineret: ſup quo eoꝝū
dem ↄſcīe onerant̄: vt ibi. B. Sed
ceſſante periculo publicētur vt fit
in aliis iudiciis. extra eo. ſtatuta
libro. vi.

Hereticus. iij.

Hec que ſequunt̄ ↄtra he
reticos ſunt in clemētinis Primo
quidē q̄ tam ep̄s q̄ȝ inq̄ſitor vnus
ſine alio pt̄ citare ⁊ capere ⁊ tute cu
ſtodire mancipare A. ponendo eū
in ↄpedibus vel manicis ferreis ſi
ciuium fuerit: necnon inquirere
ↄtra illos de quib⁹ ꝓ hmōi nego
cio ſcḋm deum ⁊ iuſticiā viderit ex
pedire: vt in cle. multoꝝ. de quā.
B. Sed deputare duro carceri. ⁊ q̄
magis ad penam q̄ȝ ad cuſtodiā
videat̄. vel tormentis exponere. Ꝯ
ad ſententiā ꝓcedere non pōt ep̄s
ſine inq̄ſitore. nec inquiſitor ſine
ep̄o. aut eius ſup h° delegato. aut
ep̄ali ſede vacante delegato cap̄li
ſui ad inuicē copiā poſſint hr̄e in
fra. viij. dies poſtq̄ȝ ſe req̄ſierint.
A. Et ſi ſecus preſūptum fuerit nl̄
lum eſt ⁊ irritū ipſo iure vt ibi. B
Pōt tn̄ quilibet predcōrum ↄmit
tere alteri vices ſuas: vel p lr̄as ſi
gnificare ſuū ↄſiliū ⁊ aſſenſum ex
tra eo. multoꝝ.

Quilibet

carcer vel mu
rus heretico
rum debet eſſe cōmunis ep̄o ⁊ inq̄
ſitori ⁊ debet hr̄e duos cuſtodes.
vnū quē volet ep̄s ⁊ ei ꝓuidebit al
teꝝ quē volet inq̄ſitor ⁊ ei ꝓuidebit
⁊ vterq; eoꝝ pt̄ habere ſub ſe vnū
fidelem miniſtrū: ⁊ illi⁹ loci erunt
due claues. A. diuerſe ⁊ ꝓ quoli
bet ↄclaui carceris vt in dicta cle.
multoꝝ. B. quaꝝ vnus cuſtodū
vnā ⁊ alius aliā tenebit. ⁊ pote
rit officiū miniſtrandi carceratis
ↄmittere ſuo miniſtro. ⁊ tenentur
predicti cuſtodes anteq̄ȝ exeq̄ntur
officiū corā eis a quib⁹ aſſignan
tur iurare tactis ſanctis euangeli
is. q̄ in cuſtodia oēm diligentiā
quā poterunt: adhibebunt ⁊ q̄ a
licui incarceratorum nihil loq̄tur
vnus: niſi alio audiente. ⁊ q̄ ipſi
carceratis fideliter ↄferent ꝓuiſio
nem quā ipſi recipiunt ex ordina
tione eoꝝ. ⁊ qḋ a parentib⁹ vel aliis
pſonis ↄferet̄ eiſdē: niſi ep̄i vel in
q̄ſitoris vel ſuoꝝ cōmiſſarioꝝ ordi[na]

tio refraget. Et eodē mō iurabūt
predicti cuſtodū miniſtri: ⁊ coraȝ
eiſdē. vt in de. multoꝝ. ex. eo. A.
Ibi etiā ſubditur. Et qꝛ ſepe cōtin
git epōs ꝓprios hēre carceres ſibi ⁊
dictis inqſitorib⁹ non cōes: diſtri
cte precipim⁹ vt cuſtodes ad icar
ceratoꝝ p dicto crimine cuſtodiā
p epōs vel ſede vacante per capl'm
deputandi. ⁊ eoꝝ miniſtri. coraȝ
dictis inquiſitoribus vel ſubſtitu
tis ab eis: preſtent ſimile iuramē
tum. B. Notarij inqſitionis coraȝ
epō cū inquiſitore vel ſubſtitutis
ab eis iurabunt ſuum officiū fide
liter exercere. Et ideȝ fiet de alijs p
ſonis neċarijs ad dictū officiuȝ vt
in deā de. multoꝝ ex. eo.

¶ Epī ⁊ inquiſitores vel ſbſti
tuti ab eis mali cioſe: ā
fraudulenter nō imponāt alicui
crimen heresis: nec qꝛ aliq ipſos
in execucōe officij ſui impediūt im
ponant aliqd falſum. Qꝫ ſi epi cā
odij grē vel amoris vel lucri vel cō
modi tēpalis omiſerint ꝓcedere.
A. ɔtra iuſticiā ⁊ ɔſciam ſuā vbi
fuerit ꝓcedendū ſup hmōi praui
tate: vt in deā de. multoꝝ. B. vel
aliquē vexare imponendo ipſā he
reſim. vel qꝛ impediāt ſuū officiū.
ſi epi ſunt vel ſupra p trienniū in
currunt ſuſpenſionē ab officio: ſi
iferiores ſūt: ſūt excoicati. a q̄ ſnīa
non niſi p papā abſolui poterūt
A. preterq̄m in mortis articulo. ⁊
tunc ſatiſfactōne premiſſa: nullo
in hac pte priuilegio ſuffragante
vt in tex. qui ſequitur. B. In de.
multorum extra eo.

¶ Inqſitor non p̄t eſſe niſi
attigerit. xl. an
nū. Et tam ipſe q̄ ɔmiſſarij depu
tati nō p̄nt pecuniā extorqre: nec
ſcienter eccarum bona ob delictuȝ
clericoꝝ fiſco ecc̄e applicare. Aliē
ſunt excoicati. Que caſū vide plene
ſupra excoicatio. i. §. iiij. A. Et ibi de
hoc dictum eſt in addicōe. B. ⁊ in
de. volentes ex. eo. Nullus aūt in
quiſitor p̄t ꝓcedere ɔtra officialē
aliquē vel nūciū romane curie vt
in extrauaganti iohis. xxij. que in
cipit. Cū frater.

Hermofrodit⁹

Nūquid talis ordinari p̄t
R. Si magis vergit in ſexū viriloȝ
q̄ femineū: p̄t recipe caracterem:
ſi eo nuſo non p̄t. iiij. q. iij. teſtes
v. Item hermofrodit⁹. Sed tn̄ in
vtroqꝫ caſu non debet ordinari ꝓp
ter deformitatē ⁊ monſtruoſitatē.
ar. xxxvi. di. illuſtrator. ⁊ xlix. di.
c. vi. Si vero eq̄liter inualeſcit in
eo ſexus virilis ⁊ feieus caracterē
recipe non p̄t ſm wil. A. Idē in ſū.
con. ti. iij. ti. xxiij. q. ij. B.

Hironia per. h

ſcribit vide tn̄ in lrā. I.

Hiſtrio. Vtruȝ

officiū hiſtrionuȝ ſit lici
tum. R. ſm tho. ij. ij. q. clxviij. Ta
le officium. qꝛ ordinatur ad ſola
cium hoibus exhibendū: non ē il
licitum ſm ſe: dummō non vtan
tur aliquibꝫ verbis vel factis illici
tis: ⁊ nō adhibeāt ludū negocijs

a temporibus indebitis. Vn̄ ꝛ illi
qui moderant eis ſubueniunt non
peccant: ſed iuſte faciunt mercedē
miniſterij eoꝝ eis retribuēdo. Si
q̄ vero ſuꝑflue ſua in talib9 conſu
munt vel largiunt̄ illis q̄ illicitis
ludis vtunt̄: peccant q̄ſi eos in pec
catis fouētes. A. Con. vi. ꝛ addit
ꝙ ſi aliq̄s etiā malis hiſtrionib9
ꝓ̄ dat ad cōſeruandā famā ſuā
ne a talibus vituperet̄: non credo
talem peccare mortaliter vt in ſum.
con. li. ij. ti. v. q. xxij. B. De hiſtrio
nibus h̄es ſupra clericus. iiij. ꝯ. v.
ꝛ ſupra coicare ꝯ. xx. q̄ incipit. vtꝝ
corpus chriſti debeat dari hiſtri
onibus.

Homicidiuz. i.

Cōiter quid eſt. R. Eſt hoī
nis occiſio ab hoīe facta. ꝛ cōmitti
tur non ſolū facto: ſed etiā verbo.
Et verbo tripl'r. ſ. precepto. cōſilio. ꝛ
defenſione. ꝛ defendēdo homicidiū
ſuis verbis ab illis q̄ volebant ip
ſum retrahere vel impedire vt. l. d.
ſi quis viduā. de pe. di. i. periculoſe
Facto vero cōmittit̄. iiij. modis. Iu
ſticia. nc̄itate. caſu ꝛ voluntate. A
Glo. rap. dicit. Defenſione: vt ad
uocatus defendit reū in cā criminā
li vbi accuſator ſi non ꝓbauerit te
net̄ ad penā talionis vt in ſum. cō.
li. ij. ti. v. q. ij. Et co. tit. q. xxi. dr̄ ſm
rap. Defenſione ꝛ diſſuaſione: vt
ſi quis diſſuadendo retrahit a bo
no ꝓpoſito hoīem volentem aliū a
morte liberare Et glo. eius dic̄ hoc
intelligendū qn̄ corrupta intēcō
ne fit. Nam ſi mē filium volentē li
berare aliquē a periculo mortis ꝓ̄
retrahat vel diſſuadeat. ꝙ timet
ne ille ibi interficiat̄: vel paꝝ vel
nihil peccat Et ſm rap. ꝛ in decā q.
ij. eſt etiā homicidiū ſpūale: quo
quis ſpūaliter ꝛ quadaz iuris ſi
ctione occiditur. qd̄ fit. v. modis.
Obediendo ꝛ io. B. iij. Qui odit frēz
ſuū: homicida ē. Item detrahendo.
de pe. di. i. homicidioꝝ Item male
cōſulendo ſeu ſuadēdo: ea. di. c. noli
putare. Itē nocendo: ea. d. homici
diū: vbi dr̄ ꝙ oīs iniquus motus
ad nocendū fratri: ꝓ hoīcidio cō
putat̄. Item victū ſubtrahendo. lx
xxvi. di. ſingulis. ꝛ c. paſce. B.

Vtrū occidere aīalia ſit
pctm̄. R. ſm tho. ij.
ij. q. lxiiij. Non. ꝙ nullꝰ peccat vtē
do re ſua ad hoc ad qd̄ eſt ordina
ta. Gn̄aliter aūt plante ꝛ aīalia
ꝓpter hoīem ſunt ordinata. A. Itē
in ſum. cō. li. ij. ti. v. q. iij.

Vtrū liceat iudici occidē
malefactorē. R. ſm
tho. ij. ij. q. lxiiij. Sicut ꝓ ſalute to
tius corporis precidit̄ laudabiliter
putridū membꝝ: ſic malefactor ꝛ
corruptiuꝰ alioꝝ occidit̄ vt bonū
cōmune cōſeruet̄. Si tn̄ hec occiſio
fieret a iudice vel miniſtro liuore
vindicte: vel delectatione fundēdi
humanū ſanguinē: licet ille iuſte
occidat̄: nihilominus iudex mortali
ter peccat. ſil'r ꝛ miniſter. Et eodē
mō ſi faceret hoc iuris ordine non
ſeruato. xxiij. q. iiij. ꝯ. penl'. ꝛ. q. v.
miles. ꝛ c. cū miniſter. ꝛ c. lex eter
na ꝛ c. officia. ꝛ c. cum hō. ꝛ c. qui
malo. ſ. A. Itē in ſū. cō. co. ti. q. iiij. B

¶ Vtrū liceat priuate pſo
ne malefactorē oc
cidere. R̄e. ſm tho. ij. ij. q. lxiiij. Nō
licet ſꝫ illi tm̄ cui cōmunitatis cura
cōmiſſa eſt. ſic principi hn̄ti pub
licā auctēm. Non aūt priuato et
multo amplꝰ neqꝫ clerico. Nā cle
ricis cōmittit̄ miſteriū noue legis
in q̄ non determinat̄ pena occiſio
nis vel mutilacōis corpalis. ⁊ ideo
vt ſint ydonei miniſtri: dn̄t a tali
bꝰ abſtinere. A. Hoc intellige ni
ſi fieret ad repellendā vim cū mo
deramine inculpate tutele vt i de.
ſi furioſus de homi. B. De mliere i
adulterio deprehenſa vtrū poſſit
occidi vide ſ. impedimentū. viij. ſ.
vi. Et de adulterio: vide ſ. lex. ſ. ix.
v. iiij.

¶ Vtrū aliq̄ neceſſitate lice
at occidere hoīnem. R̄e. ſm tho. ij. ij. q. lxiiij. Illicitū qui
dem eſt ꝙ hō intendat directe hoī
nem occidere vt ſeipſū defendat n̄
ei qui hꝫ publicā auctēm. A. ⁊ eti
am priuato ſi nō excedat limites
defenſionis legitime: dcā cle. ſi fu
rioſus. Ideo ſequit̄. B. Pōt tn̄ vim
vi repellere cū moderamine incul
pate tutele. Et ſi preter intencōem
defendētis ille occidat̄: nō peccat

¶ Vtrū liceat occidere furē. R̄e. Fur nocturnꝰ ſi
nō poterat diſcerni ꝙ ad furandū
⁊ non ad occidendum veniſſet:
nec aliter poterat deprehēdi: potu
it occidi: aliter nō. ex. eo. ſi pfodi
ens. ff. de ſicca. l. furem. A. Ibi dī
Furem nocturnū ſi quis occiderit
ita demū impune foret: ſi pcere ei
ſine ſuo periculo nō potuit. B. Fu
rem vero diurnū non licꝫ occidere:
niſi ſe telo defendat. ꝙ tunc plus
eſt ꝙ fur: vt in dcō ca. ſi pfodiēs
Latronē etiā inſidiantē itineribꝰ
ſm leges cuilibet licꝫ occidere Sil'r
⁊ nocturnū ppꝉatorem agrorū. C
qn̄ licꝫ vim ſe ſine iudi. vindi. l. v. ⁊ ij
De quibus duobꝰ vide ſ. latro. B.

¶ Vtrū liceat clericis occidere
ſuū inuaſorē. R̄e. Cle
rici quidē pn̄t ſicut layci vim vi re
pellere. defendēdo ſe ⁊ ſua. ar. ex. de
homi. ſignificaſti. Et hunc caſum
vide ſupra bellum. i. ſ. ij. ⁊ ex. de ſe.
exco. dilecto. li. vi. A. Ibi hoc clare
habetur. vbi etiam dī ꝙ pōt ⁊ de
bet quilibet ꝓpulſare iniuriā: etiā
a vicino ⁊ pximo. B. Q ſi clericꝰ
ita inuadat̄ ꝙ aliter mortē vitare
non poterit: niſi occidat vel muti
let inuaſorem hoc faciendo non ē
irregularis. in cle. ſi furioſus. ex.
eo. Et eodem mō non eſt irregula
ris ſi occidat furioſus aut infans
aut dormiens vt ibidem dī.

¶ Vtrū grauius peccet quī
occidit iuſtum ꝙ q̄
occidit peccatorem. R̄e. ſm tho. ij.
ij. q. lxiiij. Sic: quadruplici racō
ne. Primo ꝙ nocet ei quem plꝰ
debet diligere. ⁊ ita magis agit cō
tra caritatem. Scdō. ꝙ iniuriam
infert ei qui eſt minus dignus. ⁊
ita magis agit cōtra iuſticiā. Ter
cio. ꝙ priuat cōmunitatem maio
ri bono. Quarto: ꝙ ſpernit deum.
Luce. x. Qui vos ſpernit: me ſpnit
A. Idem in ſum. con. libro. ij. ti. v.
q. xviij.

¶ Vtꝝ homicidiū ſꝑ ſit mor
tale. R̄ñ. ſm̄ Ray. Ho
micidiū voluntariū mortale eſt a
enorme. di. l. ſi q̄s volūtarie. A. Ibi
dicit̄. Si q̄s voluntarie homicidiū
fecerit. ad ianuā catholice eccl̄ie ſꝑ
iaceat. dicit Glo. i. foris ſtatutis
Seq̄tur. Et cōione in exitu vite ſue
recipiat. dicit glo. Supple ſi mori
tur an̄ finitū tp̄s pn̄ie: q̄ p⁹ tp̄s
pn̄ie licite cōicat. vt. xxxvi. q. vi.
ſi q̄s de corpe. Seq̄tur. Si aūt non
volūtarie: ſ; caſu aliq̄ homicidiū fe
cerit. Prior canon. vij. ān̄is agere
pn̄iam iuſſit. Sc̄ds canon. v. mā
dauit. B. niſi fiat iuris pmiſſione
vt in iudice ꝛ in eo q̄ ſe defendit ꝛ
ſua vel in bello iuſto. xxiij. q. i. q̄d
culpatur. A. Item in ſū. ꝯ. eo. ti. q.
xx. B.

¶ Vtꝝ q̄libet teneat̄ liberare
pximū ab iniuſta mor
te ci pt̄. R̄ñ. Dicendū q̄ ex debito
caritatis q̄libet tenet̄ ꝑpellere a p
ximo iniuriā ſi pt̄. Vn̄ Amb. Qui
nō repellit iniuriā a pxio ſi pt̄. tā
eſt in vicio q̄ ille q̄ facit. xxiij. q.
iij. n̄ in inferēda. ꝛ. c. ſe. ꝛ. c. oñdit
vij. ꝛ. q. v. reos. Hec eſt ſn̄ia rap.
wil. ꝛ Tho. ij. ij. q. lx. In hoc tn̄ ſi
cut ponit Wil. diuſitas eſt nōnda
q̄ ille qui h; publicā ptātē tene
tur defendere. etiā cū armis ſi o;.
A. ꝛ ſe etiā morti exponere ſm̄ eū
dē wil. vt in ſū. ꝯ. eo. ti. q. xxxij. vbi
hec notant̄. B. dū; tn̄ ſperet q̄ poſ
ſit. Perſone vero priuate. ſi quidē
ſolo verbo poſſunt hoīem liberare
aut etiā facto: ſed ſine piculo pſo
nāꝝ ſuarū: tenetur. ita tn̄ q̄ cum
moderamine inculpate tutele. vt
tho. addit. S; nō credo q̄ in hoc
caſu teneat̄ q̄s exponere ſe corpa
li piculo. vt ait Wil. ꝛ glo. lxxxiij.
di. in pn̄cipio. A. Glo. ibi dicit. q̄
teneor dar̄ pecuniā ne ali⁹ iniuſte
occidat̄. l; quidā dixerit hoc verū
eſſe de p̄latis. Itē dicit q̄ medicus
d; poti⁹ gratis curar̄ etiā ſuis ſūp
tib⁹ q̄ pmittat infirmū mori. non
ſolū paupem: ſ; etiā diuitē. Dicit
etiā q̄ pt̄ ꝛ inuitū curare ꝛ poſtea
a potente vel ei⁹ heredib⁹ cure debi
te adhibite ſalariū petere. etiā ſi i
firm⁹ moriat̄. B.

¶ Vtꝝ teneat̄ q̄s dare pecuni
am ne ali⁹ occidat̄. R̄ñ.
Glo. lxxxiij. di. in pn̄. ponit de hoc
duas opi. Vna eſt q̄ q̄libet tenet̄
Alia eſt q̄ ſolū p̄lati. Et ſb̄dit. A.
hoc q̄d ſequit̄. nō videt̄ ibi poni in
glo. tn̄ verū puto. B. Mihi videt̄ di
ſtinguēdū: q̄ ſi ꝯſtat illū iniuſte
occidi. q̄libet tenet̄ pecuniaḷr ſub
uenire q̄tum ſua poſſibilitas pt̄.
ſalua nc̄itate ſua. Q; ſi neſcit̄ an i
iuſte occidat̄. aut ſi nc̄itas iſti⁹ n̄
pt̄: nō tenet̄. Vtꝝ medic⁹ teneat̄
potius gratis curare aliquē q̄ p
mittere mori. vide ꝫ. medic⁹. ſ. iij. Et
vtꝝ medici vel cirurgici poſſint p
moueri. Itē vtꝝ liceat clericis hoc
exercere. habes ꝫ. medic⁹. ſ. an tepe
nul. ꝛ vl.

¶ Vtꝝ mutilare aliq̄d mem
brū ſit licitū. R̄ñ. ſc̄dm
Tho. ſc̄da ſc̄de. q. lxv. Preſcidere
membꝝ ſanū non poteſt eſſe lici
tum. niſi put ordinatur ad vtilita
tem cōmunitatis. ſ. pro puniciōne

aliciuꝰ culpe. Sꝫ hoc nō lꝫ alicui p
ſone ꝑuate. etiā volēte eo cuiꝰ eſt
mēbꝝ: qꝛ ꝑ hoc fit iniuria comūi
tati: ſꝫ hoc lꝫ tm̄ publice ꝑtāti. cui
ꝯmiſſa eſt cura cōis. Si vero mem
bꝝ ꝓpter putredinē ſit corruptiuū
corpis. tūc licitū eſt ꝑcidere de vo
lūtate tm̄ eius cuiꝰ eſt. aut illiꝰ ad
quem ꝑtinet curare de ſalute illiꝰ
Porro nō lꝫ aliq̄ mō mēbꝝ ꝑſcide
re ad vitādū ꝑiculū aīe ſiue pctm̄
qꝛ ſaluti ſpūali ſemꝑ ꝑt aliter ſb
ueniri cū pctm̄ ſubiaceat ipſi volū
tati Vn̄ ⁊ Criſoꝰ ſup illud Math.
xix. Sūt eunuchi q̄ ſeipſos caſtra
uerūt ꝓpter regnū celorū. dicit ſic
Nō mēbrorꝫ abſciſiōe: ſꝫ malarū
cogitationū intercempcōe. Maledi
cto enī eſt obnoxius q̄ mēbrū ab
ſcidit. Et poſtea ſubdit. Non cō cu
piſcētia manſuetior ita fit: ſꝫ mole
ſtior. Aliūde enim habet fontes.
Sperma enī in nobis eſt. ꝑcipue
a ꝓpoſito incōtinenti. ⁊ vita negli
genti. Nec ita abſciſio membri cō
primit temptatiōes vt cogitacōis
frenū.

Homicidiū .ij.

qd̄ cōmittitur cōſilio: vel
mādato. Homicida quidē cōſilio
intelligitur ſm̄ Wil. de ꝯſilio exhor
tacōnis vel approbacōnis qꝛ homi
cidiū fieri debeat. non autē de rñſi
one ſue cognicōnis ſiue opiniōis
Vnde ſi quererēt an liceat xpiano
occidere paganū: vel iudici male
factorē. reſpōdeatur qꝛ ſic. non tm̄
reſpondēs non peccat: ſꝫ nec ſit irre
gularis niſi talis ꝓbabiliꝯ videat
qꝛ ille iudex ſiue bellator ſm̄ eiꝰ cō
ſiliū velit agere: ⁊ ſic poſtea fecit.
A. Predicta obtinēt q̄tū ad irre
gularitatē. lꝫ etiā rñdens erraſſet
in ꝯſulendo ſm̄ eūdē Wil. vt in ſu.
ꝯ. li. ij. ti. v. q. vi. B. De hoc etiā caſu
habetur ſ. eps. Fix.

Quid ſi non cōſuluit homi
cidiū: ſed conſuluit
aliquid vnde ſecutū eſt. ⁊c ſm̄ In
no. Si veriſimiliter poſſit extimari
qꝛ inde ſequeretꝰ mors: irregularis
eſt: vt ſi ſuaſit iactū machine: vel
baliſte vel qꝛ eatur ad capiēdum
caſtrū qd̄ non poterat de facili ca
pi ſine morte hominū: ⁊ ſic mors
ſecuta eſt. Si vero non potuit exti
mari nec erāt veriſimile qꝛ mors ſe
queretur. tunc quidem ſi cōſuluit
rem licitam: nō eſt irregularis eti
am ſi mors fuerit inde ſubſecuta.
Si vero illicitā: irregularis eſt. ar
extra eo. cōtinebatur. ⁊ c. is qui.
mādat. li. vi. A. Idem in ſum. cō. di
cta. q. vi. Et additur ſcd̄m eūdem
Inno. Semꝑ tamē ſit irregularis
ſi directe in mortē alicuius cōſiliū
dederit. extra ne cle. vel mo. ſentēti
am. Et con. Hoſti. ⁊ addit. Idem
ſi de volūtate ſua turbata ꝑceſſit.
puta parentes clerici verberati cō
uenerūt ⁊ dicunt qꝛ volūt hoc vindi
care. nec clericus expſſe contradi
cit. ar. extra de ſymo. matheꝰ. Sꝫ
ſi expreſſe hoc ꝓhibeat: ſecus eſt.
ar. extra de ſymo. ſicut tuis. ⁊ eſt
expſſum in. c. petrus. extra de ho
micī. dūmodo ex corde hoc faciat.
alioquin in conſpectu dei cadit cū
tacite ꝯſētiat homicidio. B. Et ide;

diçendū eſt ſi mādauit. Go. hoſti.
Et eodē mō diſtingue. ſi iſte q̄dem
cui ꝯſultū eſt: nō occidit: ſ; ipſe oc
cidit. A. l; aliq̄ dixerint hoc caſu non
eſſe irregularitatē. vt no. in ſū. ꝯ.
eo. ti. q. vij. B

¶ Quid ſi aliquis ꝯſuluit ho
micidiū fieri ⁊ ātq̄
ſeq̄tur effect⁹: reuocauit. R. ſm
Innoc. Si exp̄ſſe ⁊ ſine vlla fictōe
prohibuit: imunis eſt ab homici
dio. ar. ext. de ſymo. ſicut tuis. ⁊ v.
q. iiij. qꝛ p̄ſulat⁹. ita tn̄ ꝙ ſi nō fir
mit̄ credit ꝙ reuocatio locū h̄eat:
tenet̄ īdicare illi ꝙ ſibi caueat. A
Idē i ſū. ꝯ. dicta. q. vi. Vbi etiā dr̄
ſm eūdē: ꝙ iſta indicatio dꝫ fieri
caute. ne p̄dat̄ quiſq̄: ⁊ ꝙ ſi ante
q̄ reuocet ꝯſiliū p̄dat etiā poſt
q̄ ꝯſulens iā penitu erat: irregula
ris efficit̄. B

¶ Quid ſi q̄s mādauit homi
cidiū fieri noīe ſuo ⁊
añ effectū reuocauit. R. ſm Inno.
idē qd de ꝯſulente nūc dictū eſt. ni
ſi ꝙ hic ſufficit reuocatio tm̄. ſ. ꝙ
etiā ſi non indicet illi ꝙ ſibi cauc
at: non fit irregularis: qꝛ ex ei⁹ di
cto nil agit̄. A. Dic clari⁹ Rō diuer
ſitatis eſt: qꝛ ille cui ꝯ̄ſulit̄: agit
p̄ ſe: ⁊ iō pl⁹ requirit̄ ad remouē
dū effectū ꝯſilij qui ꝯcernit ipſuꝫ
opantē: ſ; mādatari⁹ agit p̄ man
dante. iō ſufficit ꝙ ei ꝯſtet de cōtra
ria volūtate mādātis non ſolū ex
p̄ſſe: ſ; etiā tacite. vt ſi pacē iniret
cū occidēdo vel p̄ntelā vel aliā ami
citiā ꝯtraheret ſciēte eo cui māda
tū erat de occidēdo. ſm eū. Inno. ⁊
in dicta. q. vi. B

¶ Quid ſi mādauit quis ali
queꝫ verberari inhi
bēs exp̄ſſe ne occideret̄ vel mutila
ret̄. ⁊ ille nihilomi⁹ mutilet vel oc
cidat. R. Mādator irregulaīs effi
cit̄. qꝛ mādādo in culpa fuit. ⁊ qꝛ
hoc euenire poſſe debuit cogitare.
ext. eo. is q̄. li. vi.

¶ Quid ſi aliq̄s ſuadeat ali
cui ꝙ exponat ſe p̄i
culo p̄ patria vel iure ſuo. R. ſm
Inno. Non eſt irregularis. etiā ſi
iſte cui ꝯſultū eſt: moriat̄. xxiij. q.
iij. p̄ mēbris. ⁊ c. ſe. ⁊. q. viij. igit̄
⁊ c. ſe. Sꝫ ſi ſciret eū veriſimilit̄ mo
rituꝝ: irregularis fieret Idē hoſti.
A. qꝛ ordiata caritas eſt ꝙ quiſq̄
plus diligat corp⁹ ſuuꝫ q̄ alteri⁹
ſm eūdem Inno. ⁊ in ſū. ꝯ. ti. ij. ti.
v. q. viij. ⁊ ꝙ ſimiliter etiam plus
diligat corp⁹ proximi. q̄ bona for
tune. lxxxvi. di. paſce Ideo hoc qd
dictū eſt. ſi ſciret eum ⁊c. intelligē
dum eſt. qn̄ ſuaſio eēt facta p̄ iu
re ſuo quo ad bona fortune vel eti
am p̄ defenſiōe aliquorū p̄ticulari
um. Secus ſi p̄ defenſione patrie
ſeu reipublice. maxie fidei ⁊ eccle
ſie. Naꝫ hoc caſu licet etiā immine
rent pericula ⁊ ſequeret̄ mors nō
irrogatur irregularitas. cum hoc
caſu etiam ad p̄latos eccleſie per
tineat facere ſuaſiones. vt ſupra
belluꝫ. ij. §. ſi. Vnde ⁊ ſi quis ſuade
at alicui ꝙ īdubitāter ſe morti ex
ponat pro honore xp̄i. vel pro fide
vel pro ſtatu eccleſie: non fit irre
gularis etiam ſi mors ſequatur:
quia xp̄c pro nobis mortuus eſt

ꝗ ſcã mrẽs ꝑ eccã ſꝫm Inno. ꝛ in ſũ.
ꝯ.eo.ti.q.ix. Et hic ſequit̃. B

Quid ſi ſuadet ꝙ idubitã
ter exponat ſe morti
ꝓ xp̃o vel ecclia. R̃. ſꝫm Inno. Non
fit irregularis etiã ſi ſeq̃tur mors
ꝗꝛ xp̃c mortẽ ſubijt ꝓ nobis Idem
Hoſti.

Quid de illo q̃ volẽti fuge
re inimicos ꝓpter ti
morẽ mortis ꝯſuluit ꝙ remanẽt ꝛ
ꝙ ꝓcuraret pacẽ: ꝛ remãſit ꝛ occi
ſus ẽ. R̃. ſꝫm Wil. Si ille q̃ ꝯſuluit
hũit ꝓbabilẽ cãm credẽdi ꝙ illi ñ
imminẽt ꝑiculũ: puta. ꝗꝛ inimici il
li⁹ adeo erãt ꝯſanguinei vel amici
ꝙ merito potuit p̃ſumẽ ꝙ eos poſ
ſet cohibẽ. nõ eſt irregulaĩs. alit̃
ſic. A. Et idẽ ſi etiã potuit hĩc dcãꝫ
p̃ſumpcõẽ3. tñ fuit neglĩgẽs in inẽ
uencõne: ꝗꝛ hoc caſu ex culpa ſua
ſequit̃ homicidiũ: ꝛ idõ fit irregu
laris. ex̃ de homic̃. tua nos. Et col
ligit̃ ex dictis ĩ ſũ. ꝯ. eo. ti. q. xi. vbi
hec notant̃. B

Quid ſi aliq̃s ꝯſuluit ꝙ in
firm⁹ verteret̃ vt ci
tius moreret̃. R̃. ſꝫm wil. Si ex tali
trãſuerſiõe citi⁹ morit̃: irregulaĩs
ẽ q̃ ꝯſuluit: ꝛ q̃ fecit nec p̃t ꝑ epm
diſpẽſari. lꝫ a pctõ abſolui poſſit
A. Idẽ in ſũ. ꝯ. eo. ti. q. x. vbi etiã
addit̃. ꝙ ſi ex hac cã non citi⁹ mo
ritur nõ incurrit̃ irregularitas: ſꝫ
ſufficit penitere de pctõ ꝛ mala intẽ
tione. Nec ẽ p̃ſumendũ ꝙ ſi hmõi
trãſuerſiones fiant ſꝫm ſortilegiũ
vetularũ. ſicut q̃ñ faciunt appoĩ
ſecurim ad caput moriẽtis vel ali
q̃d hmõi friuolũ fieri vt citi⁹ mo
riat̃. virtutẽ habeãt hec ſortilegia
agi tñ dꝫ pnĩa de pctõ. B.

Quid de illo q̃ diſſuadet ho
micidiũ: ſꝫ nihilomi
nus aſſociat homicidã. vt eũ ſi oꝫ
defendat. R̃. ſꝫm Hoſti. Homicida
eſt. nec poterit ꝓmoueri. Et ſic in
tellige. ꝙ defenſione cõmittit̃ ho
micidiũ. extra de de. pu. in du. he
reticus. A. Idẽ in ſum. cõ. eo. ti. q.
xxiiij. B

Homicidiũ. iij

De caſuali homicidio. ſcꝫ
qd̃ p̃ter intencõeꝫ fit. Vbi diſtin
guẽdum eſt ſic. Aut eñi is qui fe
cit caſuale homicidiũ dabat ope
ram rei illicite. aut licite. Et ſi qui
dem licite. puta reparabat domũ
vel incidebat arborem propriã. ꝛ
hmõi ꝛ adhibuit omñem diligẽti
am quam potuit. ꝛ tamẽ caſu cõti
git homicidiũ. talis nullã culpaꝫ
neq3 penã icurrit. licet forte caſus
omñes fortuitos non p̃uiderit. extr̃
eo. io hẽs. ꝛ. c. quidam vt aſſeris
Sꝫ ſi diligentiã non adhibuit: te
ñetur. Similiter etiã tenetur indi
ſtincte ſi dabat opam rei illicite.
Ideo q3 ſi clericus exercitacõne vel
venacõne iaculũ mittat. ꝛ ſic ali
qum perimat: irregulaĩs efficit̃ ꝗꝛ
talia opa debẽt ab eo eſſe penit⁹
aliena. l. di. clerico. A. Idẽ in ſum.
cõ. li. ij. ti. v. q. xix. ſcd̃m Ray. hoſti.
ꝛ Goff. B. Similiter ꝛ ſi aliquis lu
do proijcit lapidẽ cõtra aliquem:
ꝛ ille volens declinaẽ impingit in
alium lapidem ꝛ mortu⁹ eſt. ille
proiector irregularis effectus eſt

ꝙ ludus noxius eēt mittere lapides: ⁊ ita eſt in ſilib⁹. A. Hoc fuit dictū Jnno. ⁊ hoſti. vt pʒ i dicta. q. xix. B.

Quid ſi aliq̄s hʒ ceruū vel leonē qui aliquē occidit. Reſpō. ſcđm Jnno. Nō videt̄ irregularis dūmō maliciā vel culpā in morte nō habuerit. ar. l. di. hij q̄ arborē. ⁊ c. ſepe. A. Idē in ſū. ꝯ. li. iij. ti. v. q. xxviij. vbi eē pʒ ꝙ aliq̄ hoc intelligūt de lata culpa. aliq̄ vero eē de leui. Et ſi eſt aliq̄d q̄d poſſit īputari tenēti dicta aīalia. Et hoc videt̄ ꝓbabili⁹ ⁊ tuti⁹ Naʒ i dictis c. hij q̄. ⁊ ſepe. dicit̄ ſimplr̄ de culpa ⁊ nō reſtringit̄ ad latā. B

Quid de cuſtodientibus infirmos q̄ ad eorū petitiōem vocauerūt minutorē vt minueret eis ſanguinē vel dederūt eis vinū: vel nō bn̄ cuſtodierūt eos. ita ꝙ ipi mortui ſūt. Reſpō. ſcđm wil. In oībus talib⁹ vbi bona fide fiāt. nō dʒ aliq̄s de facili ſcrupuloſaʒ hēre ꝯſciam. niſi ſit euidens culpa. aut negligētia diſſoluta. Et ſi hēat ꝯponē dʒ. A. ad ꝯſiliū boni viri. ſcđm eūdem wil. Si aūt lata culpa fuit vel negligentia diſſoluta. ⁊ certū ſit ꝙ inde mors ꝓuenerit: irregularitas ꝯtracta eſt. A. Idē etiā eēt ſi ꝓbabiliter dubitat̄ ſcđm iudiciū medicoꝝ. ſcđm eū. wil. ⁊ in ſū. ꝯ. eo. ti. q. xli. B

Quid de parentib⁹ in quoꝝ lectis paruuli filij inueniūtur mortui. Reſpō. ſcđm ray. Si mors interuenit graui eoꝝ culpa p̄cedēte aūt negligētia. grauis eſt penitentia iniūgenda. extra. de pe. ⁊ re. queſitū. Si autē leuis culpa p̄ceſſit nō tam grauis pnīa eſt imponēda. extra de hijs qui filios occi. de infantib⁹. A. Ibi dicit̄ de pnīa triū annoꝝ quoꝝ vnus debet pagi i pane ⁊ aqua. Et ſcđm glo. ray. ⁊ in ſum. ꝯ. eo. ti. q. lviij. qn̄ parētes filios ſponte opprimūt. maior eſt eis penitētia iniūgenda. q̄ ꝓ alio homicidio. Si autē caſu. ⁊ graui culpa p̄cedente. penitētia quinqʒ vel ſeptem annoꝝ eſt imponēda Si autē leuis culpa p̄ceſſit: penitētia triū annoꝝ indicēda eſt. Addit hoſti. ꝙ in hoc caſu ſi culpa ſit occulta: ⁊ pnīa debet eſſe occulta. Si vero manifeſta. ⁊ pnīa dʒ eſſe manifeſta. Et ꝙ maior pnīa eſt iniūgenda ſi in lecto ſuffocētur q̄ ſi in cunis. et maior ſacerdoti greco q̄ latino. dicto. c. queſitū. de pe. ⁊ re. B. Si autē nulla p̄ceſſit negligētia vel culpa. de iure nō ſunt puniendi. ar. extra de homici. ex lrīs. tn̄ ad cautelā ꝓpter ambiguitatē duplicitatis. eſt eis aliq̄ pnīa iniungenda. ar. xxiij. q. v. excōicatoꝝ. ⁊ xxxiij. q. ij. in lectū. Con. hoſti. ⁊ addit. ꝙ admonēdi ſunt parētes ne pueros teneros ſecuʒ in vno lecto collocēt ne forte opprimātur. ij. q. cōſuluiſti.

Homicidiū. iiij

De pena ⁊ irregularitate homicidaꝝ ſcđm Ray. ſic teneas Si homicidiū cōmittitur verbo. ſcilicet. precepto. conſilio. vel defenſione. pena eſt irregularitatis. que

etiã poſt pactam pniam impedit
ꝓmouendũ ⁊ deijcit ꝓmotũ. di. l.
ſi q̃s viduã. Et intellige defenſiõe.
qñ homicidã defēdit diſſuadēdo e
is q̃ volebãt defendere occiſuʒ. ſi tñ
corrupta intencõe hoc fecit. Naʒ ſi
mater filiũ volentē liberarē aliquē
a morte retrahit: quia timet ne fili⁹
occidat̃ paꝝ vel nihil peccat. Nec
etiã ali⁹ ɔſanguine⁹ vel amic⁹ ta
li intentiõe diſſuadēs aliquã irre
gularitatē incurrit.

De pena vero homicidij facto
cõmiſſi diſtingue. Naʒ q̃
tuor modis pt̃ ɔmitti. Et primo q̃
dem. ſi eſt cõmiſſuʒ ꝓ iuſticia ⁊ re
cto pceſſu. ⁊ intētione. nõ ɔmittit̃
culpa: ſʒ poti⁹ faciens meretur. ni
chilominꝰ tñ irregularitas cõtra
hitur. q̃ ſimiliter impedit ꝓmouē
dũ. ⁊ deijcit ꝓmotũ. l. di. aliq̃tos
A. ñ fuiſſʒ hoc factũ ãte baptiſmũ
naʒ ꝑ baptiſmũ tollit̃ iſta irregu
laritas ſm rap. ⁊ cõiter etiã alios
doctoẽs. lʒ Bacia⁹ dixerit ñ tolli ni
ſi illam q̃ eſt ſequela peccati. vt i
ſum. cõ. eo. ti. q. xxi. B. Quicũqʒ er
go i tali cauſa fuerit index. aut ad
uocatus. ſiue ꝓ actore. ſiue ꝓ reo.
ſ. cum actor obliget̃ ad talionez.
quia agendo ꝓ reo agit cõtra actorē A
Sʒ ſentētia Baciani q̃ excepit ad
uocatuʒ rei: teneri poſſet vbi de cõ
ſuetudie accuſator nõ teneret̃ ad
penam talionis: vel ſãguinis ſm
glo. rap. ⁊ in dicta. q. xxi. B. Item
aſſeſſor. officialis. teſtis. notari⁹
ſnam ſcribens vel pferens ſimilit̃
⁊ qui ſcribit atteſtacões vel legit
eas cum publicatur. A. ſeu in exa

mine cauſe. vt i dicta. q. xxi. B. Itē
q̃ ſcripſerit vel dictauerit litteras
pro tali vindicta ſanguinis: omnes
irregulares efficiũtur. di. l. ſi quis
⁊ di. li. aliquãtos. extra ne cle. vel
mo. ſententiaʒ. A. Hec dicta fuerũt
Rap. cui cõ. Goff. ⁊ Hoſti. vt in di
cta. q. xxi. B. Et intellige ꝑ illũ mo
duʒ quẽ dicit̃ infra. irregularitas
i. § i. Secũdo ſi homicidiũ factuʒ ſit
neceſſitate. tunc ſi neceſſitas euita
bilis erat. ad maiores ordines nõ
aſcendet. immo nec in ſuſceptis to
leratur: niſi ex magna diſpenſati
one. Alij autē vt Goff. dicit. quod de
iure cõmuni poſt pactam penitēti
am poteſt exequi officiũ ordis iaʒ
ſuſcepti. pro quo videtur facere. l.
di. de hijs clericis. ij. vbi dicitur
quod poſt pactam penitētiam: officio
⁊ cõmunioni reddat̃. Sed hoc po
teſt intelligi ꝑ diſpenſacõem. que
etiam nõ debet fieri ſine mag̃ cau
ſa. Al' de tali dicitur. l. di. de clericis
⁊ quod multũ ſibi ɔſulit ſi ab officio
receſſerit. Ideo primũ tenent Ray.
Ber. ⁊ Hoſti. vt i dicta. q. xxi. B. Si
fuit neceſſitas prorſus ineuitabi
lis: nõ incurrit irregularitatē. vt
dictum eſt ſupra. homicidiũ. i. §.
vi vij. ⁊. viij. A. ſcilicet qui incipit.
vtrũ aliqua. cum duobus ſequē
tibus. qui videtur aliter quotari.
B. Tercio ſi ſit homicidiũ caſua
le. diſtingue vt ſupra. homicidiũ.
iij. § i. Quarto ſi homicidiuʒ ſit vo
lũtate ſpõtanea factuʒ. ſiue in ope
re ſiue etiã in verbo vt in prin. hu
iuſmõi §. dictũ eſt. talis nõ ſolũ
nõ debʒ ꝓmoueri: ſʒ ⁊ in ppetuũ dʒ

q̄ ludus noxius erāt mittere lapi
dez: ⁊ ita eſt in ſitib9. A. Hoc fuit
dictū̄ Jnno. ⁊ hoſti. vt pꝫ i dicta. q
xix. B.

¶ Quid ſi aliq̄s hꝫ ceruū̄ vel
leonē̄ qui aliquē̄ oc
cidit. Rñ ſm Jnno. Nō videt̄ irregu
laris dūmō maliciā vel culpā in
morte nō habuerit. ar. l. di. hij q̄
arborē̄. ⁊ c. ſepe. A. Jdē̄ in ſū. ꝯ. li. ij.
ti. v. q. xxviij. vbi eē pꝫ q̄ aliq̄ hoc
intelligūt de lata culpa. aliq̄ vero
eē de leui. Et ſi eſt aliq̄d qꝺ poſſit
īputari tenēti dicta aīalia. Et hoc
videt̄ pbabili9 ⁊ tuti9 Naꝫ i dictis
c. hij q̄. ⁊ ſepe. dicit̄ ſimplr̄ de cul
pa ⁊ nō reſtringit̄ ad latā̄. B

¶ Quid de cuſtodiētibus in
firmos q̄ ad eorū̄ pe
ticōem vocauerūt minutorē ut mi
nueret eis ſanguinē̄ vel dederūt eis
vinū̄: vel nō bñ cuſtodierūt eos.
ita q̄ ipi mortui ſūt. Rñ ſm wil. Jn
oībus talib9 vbi bona fide ſiāt. nō
dꝫ aliq̄s de facili ſcrupuloſaꝫ hēre
ꝯſciam. niſi ſit euidens culpa. aut
negligētia diſſoluta. Et ſi hēat de
ponē dꝫ. A. ad ꝯſiliū̄ boni viri. ſm
eūdem wil. Si aūt lata culpa fuit
vel negligentia diſſoluta. ⁊ certū̄
ſit q̄ inde mors ꝓuenerit: irregu
laritas ꝯtracta eſt. A. Jdē̄ etiā̄ eēt
ſi ꝓbabiliter dubitat̄ ſm iudiciū̄
medicoꝝ. ſm eū̄. wil. ⁊ in ſū. ꝯ. co.
ti. q. xli. B

¶ Quid de pētib9 in quoꝝ
lectis puuli ſilij iue
niūtur mortui. Rñ ſm ray. Si mors
interuenit grauī eoꝝ culpa p̄cedē
te atꝫ negligētia. grauis eſt peni
tentia iniūgenda. extē de pe. ⁊ re.
queſitū. Si autē leuis culpa p̄ceſ
ſit nō tam grauis pnīa eſt impo
nēda. extra de hijs qui filios occi.
de infantib9. A. Jbi dicit̄ de pnīa
triū̄ annoꝝ quoꝝ vnus debet pa
gi i pane ⁊ aqua. Et ſm glo. ray.
⁊ in ſum. ꝯ. eo. ti. q. lvij. qñ pntes
filios ſponte opprimūt. maior eſt
eis penitētia iniūgenda. q̄ p alio
homicidio. Si autē caſu. ⁊ graui
culpa p̄cedente. penitētia quinqꝫ
vel ſeptem annoꝝ eſt imponēda
Si autē leuis culpa p̄ceſſit: penitē
tia triū̄ annoꝝ indicēda eſt. Ad
dit hoſti. q̄ in hoc caſu ſi culpa ſit
occulta: ⁊ pnīa debet eſſe occulta.
Si vero manifeſta. ⁊ pnīa dꝫ eſſe
manifeſta. Et q̄ maior pnīa eſt in
iūgenda ſi in lecto ſuffocētur q̄ ſi
in cunis. et maior ſacdoti greco q̄
latino. dicto. c. queſitū. de pe. ⁊ re.
B. Si autē nulla p̄ceſſit negligē
tia vel culpa. de iure nō ſunt puni
endi. ar. extra de homici. ex lrīs. tñ
ad cautelā̄ ꝓpter ambiguitatē̄ du
plicitatis. eſt eis aliq̄ pnīa iniun
genda. ar. xxiij. q. v. excōicatorū.
⁊ xxxiij. q. ij. in lectū. Con. hoſti. ⁊
addit. q̄ admonēdi ſunt pentes
ne pueros teneros ſecū in vno le
cto collocēt ne forte opprimātur.
ij. q. ꝯſuluiſti.

Homicidiū̄. iiij

De pena ⁊ irregularitate
homicidaꝝ ſm Ray. ſic teneas Si
homicidiū̄ cōmittitur verbo. ſcili
cet. precepto. conſilio. vel defenſi
one. pena eſt irregularitatis. que

optreret pſtarent occiſoribꝰ auxi
liū. Item nō ſunt imunes a culpa
qui cū poſſent nō liberauerūt. xxiij
q. vi. ſi quis. ij. q. iij. nō inferēda
ꝛ. c. vi. extra eo. ſicut dignū. Si ve
ro bellū ſit iuſtū. non peccant niſi
ſit ibi corrupta intētio: vel pſona
cui bellare nō licet. vt clericꝰ. Por
ro ꝙtum ad irregularitatē oīes
repellēdi ſunt qui ſunt ex pte iniu
riantiū. Similiter ꝛ qui erāt ex p
te iniuriam accipientiū ſi iſti erāt
clerici ꝛ ſic illicite mouerūt arma
di. li. ſi quis pꝰ acceptū. extrā de de.
pci. pñtium. ꝛ. c. ꝯtinētia. A. glo.
rap. dicit. vt ꝛ notat in ſū. ꝯ. eo. t.
q. xxxi. Hoc intelligo qñdo clerici
erant in culpa. vt ꝙ voluntarie ꝛ ſi
ne nñitate mouerūt arma. Si enī
defenderēt ſe vel ſocios neceſſario
lꝫ aliquis eſſꝫ interfectꝰ a defendē
tibꝰ ex altera pte. reliqui q̄ non in
terfeciſſent nec iterfectores iuuiſ
ſent nō eſſent irregulares. lꝫ volū
tatē interficiēdi habuiſſent ꝙ lex
pmocōis factū reqrit non volū
tatē. xv. q. v. ſi quis nō iratus. Nō
obſtat. di. li. ſi qs poſt. ꝙ itelligit
in milite q̄ ſepe interfuit bello: vel
officiali. Ibi dicit. Si quis pꝰ ac
ceptum baptiſmū militauerit: et
clamidē ſuſceperit ac cingulū ad
necandū fideles etiā ſi grauia non
admiſerit ſi ad clerū admiſſus fu
erit dyaconij non accipiat digni
tatē. Ecce ergo caſus ī quo aliqua
lis incurrit irregularitas lꝫ quis
ſi peccauerit. nec etiā factū ſecutū
fuerit: ſed ſolū ex acceptiōe officij
cum frequētacōe. Sequit in glo.

Nō obſtat. extra de clē. pci. pñti
um. vbi ſacerdos qui in quodā cō
flictu vbi aliqui interfecti ſunt. fuit
ex pte violentiā repellentiū. ꝛ pie
cit lapidē. ꝛ licet neminē pcuſſeit
tamē ſuſpenſus eſt a celebracōne
miſſarū p bienniū. ꝙ ad tempus
fuit ſuſpenſus ꝓpter ambiguū du
plicitatis. Et con. cum hijs Inno.
vt in ſum. con. dicta. q. xxxi. Videt
etiā ꝙ in hoc caſu clericus non ſuſ
pēderetur ad aliqd tempꝰ ſi intra
ret religionē. vt in. c. ꝯtinentia.
extra de cle. pci. B. Qꝫ ſi quis ſiue
laycus ſiue clericus in bello iuſto
pcuſſit quēdam: ſed nō letaliter
neqꝫ animo occidēdi. nec etiā hoc
animo venit. nec alios puocauit
tūc nec de occaſiōe tenetur. nec or
dinē recipere phibetur. licꝫ alij oc
ciderint. extra eo. ſignificaſti. ſ. ꝙ
ſi diſcerni. A. Et ibi patet ꝙ hoc ve
rū eſt quādo ictus poſſunt diſcer
ni. alias irregulaitatē omnino in
currit qui qliterciīqꝫ percuſſit. vt
ibi. B. Con. Inno. Hoſti. ꝛ Goff.
Et addit Inno. ꝙ ſi aio occidēdi fe
cit. tūc ꝙtumcūqꝫ leuiter pcuteret
tenetur. ꝙ auxiliū morti pbet. Itē
Ber. A. Idem in ſum. cō. dicta. q.
xxxi. B

Vtrum qui non liberat a mor
te cū poſſit: ſit irregu
laris: vt puta. aliquis iudex qui
reū non liberāt. aut diues qui non
paſcit fame morientem ꝛ ſequitur
mors. ſꝫ. ſm Wil. Licet tales gra
uiſſime peccent. non tamē ſunt ir
regulares. ꝙ lex pmocōis factū
reqrit. xv. q. v. ſi quis non iratus.

deponi· ex̄ eo· ſicut dignū· ⁊ in dc̄o
c· ſi q̄s viduā· etiā ſi paganū infi
ciat ſiue ſaracenū· l· di· clerici· ⁊· c
de hijs clericis· ⁊ ex̄ eo· c· p̄lx̄t· Et
cū tali nunq̄ diſpēſatur in ordine
vel officio· l· di· mītor· Et etiā ſi fit
occultū miſtrare in ordīe ſuo non
p̄t· ext· de tēpo· or· c· vl· Poterit at̄
cū tali diſpēſari in bn̄ficio· extr̄ de
cle· pu· i du· c· ij· Si q̄s tn̄ aliquid
p̄dictoꝝ an̄ baptiſmū ꝯmiſiſſet·
nō impediret̄ p⁹ baptiſmū· di· l· ſi
quis poſt remiſſiōem et diſ· li· ali
qn̄tos· Cō· Inno· goff· ⁊ Wil· Irre
gularitas vero bigamie· nō tollit̄
ꝑ baptiſmū vt s̄· bigamia· ꝟ· vi ⁊
ſup̄· baptiſm⁹· iiij· ⁊· vij·

An prelatus vel clericus qui de malefactorib⁹ ſuis q̄rela;
deponit apud iudicē ſecularem: ⁊
emendā petit ſibi fieri ⁊ prouidet̄ i
ne talia preſumātur: incurrat irre
gularitatē ſi iudex mortem inferāt
iuſticia exigente· R̄ꝫ· Nō: ſi prote
ſtatus eſt expreſſe q̄ ad penā ſā
guinis nō intendit· extra eo· p̄la
tis· li· vi·

Quid ſi prelatus habens iuriſdictiōem tempalē
iniūgat officiali ſuo· vt ſuper tali
vel tali maleficio veritatē inq̄rens
iuſticie debitū exequat̄· ⁊ baiul⁹
ſup hoc ad penā ſāguinis ꝓcedat
nūquid p̄latus irregularitatē in
currit· R̄ꝫ· Nō· extra ne cle· vel mo·
c· ep̄s· li· vi· Eundem caſū· vide ſup̄·
ep̄s· ꝟ· x·

Utrū omēs qui interſūt vindicte ſanguinis fiant
irregulares· R̄ꝫ· ſcd̄m wil· Non: ſꝫ

modo nec auxiliū nec ꝯſiliū ꝫ nec
autoritatē p̄ſtiterint· Idem Inno·
A· Hoc tn̄ clericis eſt expſſe ꝓhi
bitū· extra ne cle· vel mo· ſn̄iam·
Sed ⁊ alij q̄ ex curioſitate inſūnt
hmōi vindicte vel vbi aliq̄s iterfi
citur in duello· multū grauit̄ pec
cant ſm̄ eū· Wil· ⁊ in ſū· ꝯ· li· ij· ti· v·
q· xxij· B

Quid ſi quis pcutit mulierem pregnantē vel
dat ei venenū vt faciat aborſū· R̄ꝫ·
ſm̄ ray· Si ꝯceptus iam erat for
matus: ⁊ mulier ꝓpter pcuſſiōem
aborſum fecit: homicidiū fuit· ali
ter nō eſt homicidiū q̄tum ad ir
regularitatē: ſed eſt homicidiū q̄
tum ad pn̄iaꝫ· Sicut ⁊ qui dat vel
accipit venenū· ne fiat ꝯceptio· A
vel etiā ne fiat generatio· ext· eo·
ſi aliquis· Idē etiaꝫ notat̄ in ſum·
ꝯ· eo· ti· q· xxix· B· Q3 ſi dubitatur
vtrū aborſus fuerit ex illa pcuſſio
ne vel vtrū fuerit iam format⁹· di
cendū q̄ ſi ꝓbabiliter dubitat vel
credit: debet̄ a miſterio ⁊ ꝓmotiōe
abſtinere ne piculo ſe ꝯmittat· Si
autem temerariā habet opinio
nem· deponat eā ſi poteſt: ⁊ ſic po
terit miſtrare ⁊ ꝓmoueri· alit̄ nō
A· Idem in ſum· ꝯ· eo· ti· q· xxx· B

Quid ſi plures i pugna fuerūt vbi aliqui iter
fecti ſūt· nec p̄t ſciri a quibus· nū
quid omēs ſunt homicide vel irre
gulares· R̄ꝫ· Si bellū fuit iniuſtū·
tūc q̄tum ad pc̄m̄ homicide ſunt
q̄ pcuſſerūt· ⁊ qui cuꝫ voluntate oc
cidēdi venerūt· licet nō pcuſſerint
Similiter ⁊ illi qui venerunt vt ſi

non peccatū ſed irregularitas ſi ex
abſciſiōe inducat̄ deformitas ſeu
impotentia ad execucōez ordinis.
vt in ſū. cō. eo. ti. q. xlij. vbi hec no
tant̄. Poteſt etiā eps diſpēſare cū
eo qui ſe abſcidit putādo ſe obſe
quiū p̄ſtare deo vt vtat̄ ordine p⁹
ſuſcepto abſq̄ altaris miſterio ꝟ
vt non miniſtret ad altare. ſed in
alijs. vt in dicto. c. ſignificauit. de
corpo. vicia. et ibi. glo. B.

Hore canonice

Utrū₃ clerici teneāt̄ ad ho
ras canonicas. Reſꝑ ſm̄ wil.
Idcirco a laicis dati ſunt reddit⁹
clericis vt ipſi in officio vices lay
corū₃ ſuppleant. Et ideo beneficiati
tenent̄ ad horas non ſolū ex ſtatu
to eccl'ie. ſed etiā₃ ex obligatione
iuſticie. Et q̄ ordinem ſacrū nulli⁹
debet ꝯferre niſi beneficiato vel ei q̄
ad ſuū patrimoniū loco eccl'iaſti
corū reddituū voluit ordinari. vt
ex. de p̄ben. cū ſm̄. ⁊ c. eps. ideo q̄li
bet habens ordinem ſacrū₃: tenet̄
ad horas canonicas. q̄ eccl'ia ordi
nando ipſū₃ intēdit. eū ad miniſte
rium obligare. A. Idem in ſum. ꝯ.
lib. v. ti. vij. q. xviij. B.

Utrum clericus non dicendo
horas peccet mortalit̄.
Reſꝑ ſm̄ wil. qui ex aliqua neceſſita
te ſm̄ formā₃ eccl'ie nō dicit. puta
ꝓpter defectum viſus vel infirmita
tem. vel paupertatē₃. vt q̄ libro ca
ret. recōpenſat tamē equalens per
pſalmos ⁊ orationē₃ dominicā: n̄
peccat mortaliter. Nam quia diuiſe
eccl'ie diuerſū₃ habent modū₃ offi
cij. patet q̄ non ē ſt p̄ceptū₃ circa
determinatū modū. A. ſ. ſpecialem
ad quē omnes teneāt̄. vt in dicta
q. xviij. Sed bene vn⁹ qui ſq̄ tenet̄
ad modū₃ ſibi determinatum. niſi
ex legitima cauſa vl' priuilegio ex
cuſet̄. vt in de. ſi. de cele. miſ. B. Si
militer non peccat mortaliter qui
verba quidē₃ dicit ſed ad illa non
attendit. quia cū de dicendo horas
preceptū₃ ſit de iure poſitiuo nō re
fert̄ niſi ad ea que ſub iudicio hu
mano cadere poſſunt ⁊ iſta ſunt q̄
exercent̄ per actus exteriores. non
autem interiores. A. Certe etiā₃ de
iure diuino debem⁹ deuote et atten
te orāre ⁊ pſallere. p̄s. ij. Exultate
ei cum tremore. ⁊ p̄s. xlvi. Pſallite
ſapiēter. Item etiam ius poſitiuū
ſe extēdit ad interiora in foro peni
tenciali. vt in c. ꝯſuluit. ex. de vſur.
Unde vt patet in c. dolentes. ex. de
cele. miſ. hoc p̄ceptū etiā₃ extendit̄
ad interiora. Ibi enī omnib⁹ cleri
cis ꝓhibendo extrinſecas vagatio
nes. ⁊ p̄cipiendo attentionem. di
citur. Hec igitur ⁊ ſimilia ſub pēna
ſuſpenſionis inhibem⁹ diſtricte p̄
cipientes in v̄tute obedientie. vt
diurnum officium pariter ⁊ noctur
num quātū eis de⁹ dederit ſtudioſe ce
lebrent pariter et deuote. B. Sed ⁊ ſi di
cens officiū₃ aliqua verba preter
mittat. non oportet q̄ ꝓpter hoc a
capite rēſumat diſturbādo officiū.
ymmo etiā₃ ſi dicendo in choro cū
alijs ex aliqua neceſſitate intermi
ſerit pſalmū vl' leccōē₃ vl' aliq̄d hu⁹i
⁊ n̄ aliter poſſit omiſſū₃ ſupplere niſi
ſubtrahēdo vocē ab adiutorio chori

A. Idez i ſū. cō. li. ij. ti. i. q. xxxiij. B.

Quid ſi clericꝰ non occidit tñ vulnerauit ꝛc. Rñ. Si venit ab truncatione mēbri: irre gularis ē. ſicut ⁊ de homicidio. ita ꝙ ſolꝰ papa diſpenſare ſecū pt. ex tra. ne cle. vl' mo. clericis. ⁊ ex eo. is q. li. vi. De hac etiā irregularita te plura hēs ꝫ. irregulalitas. p totū.

Homicidiū qn to. de homicidio vl' mutila tione ſuꝑius. Et q̄d ẽ occidere ſe ip ſum pctm̄ mortale ē vt pbat Tho. ij. ij. q. lxiiij. q̈druplr. Primo q̄dez quia ē ꝯtra naturalē inclinatōnē. qua vnaqueqꝫ res nitit̄ ſeipā̄m ꝯſuare q̄ntum pt. Secūdo qꝛ eſt ꝯtra caritatē q̄ tenetur quiſ ſe diligere. Tertio qꝛ eſt iniuria ꝯmunitatiſ. quia q̄libet homo ps cōitatis eſt. Quarto quia taliſ in deum peccat. ſicut q̄ alienū ſuuz inficit: peccat in dominū. Ideo hoc nullo modo li cet: vtputa. vt miſeriaſ pn̄tis vite quis euadat. Nam finis oīm terri bilium eſt mors ſm pħm. Itē ꝓpter vindictam alicuiꝰ peccati. nō qꝛ malefactorem occidere non licet n̄ ſolum publice poteſtati. ſed etiam quia adimit ſibi neceſſariuz pnīe tempus. et ad hoc facit ſup̄. homi cidium. i. ꝟſi. A. Immo ſe occidenti bus denegat̄ penitus eccliaſtica ſe pulturā. ⁊ orō. xxiij. q. v. placuit B.

Utrū liceat mulieri ſeipſaz interficere ne ab alio corrumpatur ꝛc. Rñ. ſm Tho. ſcda ſcde. q. lxiiij. Non quia nō debet in ſe cōmittere crimen maximum. vt vitet minus crimen alienum. Nō enim eſt crimen mulieris ſi ei vio lentia inferatur. Et iterū fornicatio vel adulterium eſt minus peccatū q̄ homicidium precipue ſui ipſius quod etiam eſt periculoſiſſimum: quia non reſtat tēpꝰ vt ꝑ peniteti am expietur. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. xv. B.

Utrū liceat alicui occidere ſe ob timorem ne ꝯſē tiat in peccatuz ꝛc. Rñ. ſm Tho. vbi ſup̄. ꝙ nō ſūt facienda mala vt ve niant bona vl' vt vitent̄ mala pre ſertim minora ⁊ minus certa. In certum eſt aūt vt aliquis in̄ futu ro ꝯſentiat in peccatum. Potens ē enim deus hominem quacūqꝫ tēp tatione ſupueniente eripe a pecca to. Tamen vt dicit Aug. i. de ciui. dei excuſantur Samſon. et quidaz alij ex familiari ꝯſilio ſpūſſancti. A. Idē i ſū. cō. eo. ti. q. xvi. ⁊ xvij. B.

Quid de his qui ſeipſos mu tilant ꝛc. Rñ. Nō licet. niſi ſicut dictum eſt ſupra. homici dium. i. ꝟſi. Et ſiquidem talis muti latio ſiat ex impacientia alicꝰ infir mitatis. aut etiā ſi credebat ſe ob ſequium preſtare deo: vtputa. vt caſte viuerent. nihilominꝰ repellū tur a pmotōne. et deijciūtur pmo ti. extra. de corpo. vitia. ſignificauit. quia tales homicide ſui iudicantur. diſ. lv. ſi quis abſciderit. et d. xxx iij. maritum. Secus eſt ſi membrū ideo abſciditur a ſe vel ab alio. q̄a eſt corruptiuum corporis. vt dic tum eſt ſupra. in ꝟ. preallegato. A. Tamen et hoc caſu abeſt licet

deo vtriuſq; reddere. ſ. et debitas lau
des ⁊ alia honeſta officia. q̄ p vnū
aliud impediat. ſm eundem Tho.
⁊ in ſū. 2. eo. ti. q. xx. B. Quinetiaꝫ
ſupra hoc ꝯſulit pſbitero. q̄ de ma
ne dicat omnes horas vſq; ad veſpe
ras incluſiue. ex. de cele. miſ. c. v. Sꝫ
hore in eccl'ia tpe ſuo dici debent.
vt in dicto. c. v. A. Clari9. in de. v. de
cele. miſ. vbi dicit. In cathedrali
bus. regularib9. ⁊ collegiatis ec
cleſijs horis debitis deuote pſallat.
in alijs ꝯuenienter ⁊ debite celebre
tur diurnū ⁊ nocturnum officiuꝫ.
ſi dei ⁊ apoſtolice ſedis indignatio
neꝫ euitare voluerint. Et hoc ipm
intelligenduꝫ videtur niſi rationa
bilis neceſſitas ſeu cauſa aliud ſua
deat. vt ⁊ hoc eodem ꝯ ptactū ē. B

Sed que ē hora dicēdi ma
tutinas. Reſpo diuer
ſarum eccl'iaruꝫ diuerſa ꝯſuetudo
ſeruat. tamen ꝓprie dicim9. Ma
tutinū eſt quarta ſeu vltima vigi
lia noctis. videlicet poſt tres ptes
noctis vſq; ad auroram Vnde ſm
papiaꝫ. hug. et Iſidoꝝ ethimol.
iiij. matutinū eſt inter abceſſuꝫ te
nebrarum. ⁊ aurore aduentuꝫ. Et
ſic etiā ſonant verba tunc cātata.
vt ē illud. Nox pceſſit dies aūt ap
ꝓpinquit. Et iteꝝ q̄ſi in fine matu
tinarū Lucis aurora rutilans coru
ſcat. Sed q̄dā cōn. qꝛ dauid ſurge
bat vt ꝯfiteret media nocte. ext. de
cele. miſ. c. v. in ſi. Primuꝫ aūt veri9
videt. vt in eo. c. in pn. A. in dicto.
c. v. clari9 videt dici de media nocte
q̄ de alia hora. Puto tū in hoc cō
ſuetudineꝫ rationabileꝫ ſuādā. ⁊
quod magis ꝓficiat diuinis obſe
quijs. ar. xij. di. ſ. illa. B.

Vtrū cleric9 exñs in ſcolis te
neatur dicere officiuꝫ
mortuoruꝫ. Reſ. ſm Tho. in q̄libet.
Officiū mortuoꝝ in eccl'ia q̄n q; di
citur ordinarie ſicut ptinēs ad of
ficia eccl'ie. ſicut fit in die animaꝝ
⁊ ſimiliter in qualibet eccl'ia eſt de
hoc aliqua ſpecialis cōſuetudo. vt
q̄ dicat ſel' in ſeptimana. vl' ſic. ⁊
tale officiuꝫ tenet cleric9 beneficia
tus in eccl'iaꝫ etiaꝫ in ſcolis exñs.
Si vo dicat officiuꝫ propt aliquaꝫ
cāꝫ emergētē: nō tēt ad hoc cleric9
in ſcol' exñs. A. Idē in ſū. cō. eo. ti.
queſti. xxi. B.

Sed q̄d cū monach9 ꝓficit ec
cleſie prochiali. q̄d of
ficiuꝫ ſeq̄t. Reſ. ꝫ hoſti. Seruabit ꝯ
ſuetudieꝫ eccē ad quā tñſit. ar. xij
di. ſ. illa. ⁊ xli. di. q̄ſ q̄s. A. Ideꝫ in ſū
con. eo. ti. q. xxij. B.

Quid ſi q̄s ptermiſſa vna
hora dicat ſequēteꝫ
Reſ. ſm wil. Credo q̄ ſufficit q̄ caute
ſuppleat illud tm̄ q̄d omiſſuꝫ ē ⁊ a
gat pniaꝫ de negligētia Pnia aūt de
omiſſis horis arbitraria ē. ſic et a
lie. vt ī pnia. ij. ꝯ ij. A. Inno. in c. v.
ex. de cele. miſ. dicit q̄ ſatis eſt ꝯue
niens q̄ ſacerdos qui imponit pe
nitentiaꝫ de peccato omiſſionis of
ficij. iniungat penitentiam in quo
omittens deliquit. ſ. in dicēdo eadeꝫ
officia omiſſa. Sed ſi hoc nō crede
ret ei ꝓficere: mutabit in aliam pe
nitentiam Idem etiaꝫ ſentit Vl. vt
patet in ſum. con. lib. v. titu. vij. q.
xviij. B.

melius eſt ptrãſire ꝙ officiuꝫ cho
ri diminuere. At ſi is qui tenetᷣ ad
horas. ex induſtria et negligentia
ſola obmittat: mortaliter peccat.
extra. de cel. miſ. dolentes. Sec⁹ aũt
ſi ex obliuione vł alia neceſſitate.
A. tñ ſcḋm Wil. et in dicta. q. xviij.
nõ ſunt tot peccata. quot ſũt hore
omiſſe. qꝛ totũ officiũ diuinũ vnius
diei eſt vnũ totũ integratũ ex ſuis
partibus ⁊ iõ p̃cepto vno p̃cipitᷣ.
et trãſgreſſor non tranſgreditᷣ niſi
vnũ preceptũ. ⁊ hoc tanto ãplius
quanto plures ptes eius omittit
Et ſubdit. Bñ tñ ↄcedo. ꝙ pluribꝰ
vicibꝰ obmiſſio vniꝰ officij plura
facit peccata mortalia. qꝛ totũ hoc
integrale p̃cipitᷣ q̃tidie adimpleri.
B. Dicere aũt miſſam quotidie nõ
eſt p̃ceptũ. nec etiã quotidie audi
re. qꝛ nec eſt ſemp̄ poſſibile. A. Dũ
aũt impedimentuꝫ rõnabile non
adeſt: ſatis ẽ inꝯ̃ueniens miſſaꝫ
non audire vbi q̃tidie celeſtis rex
de celo veniẽdo aſſiſtit. vt nos ſup
no et eterno ⁊ angeloꝝ alimento
reficiat. ⁊ ſalutiferã petita ↄcedat.
ac peccata dimittat. Vnde nõ ſolũ
debemus cauere ne ex negligentia
miſſaꝫ aliquo die omittamus ſed
⁊ ſup hoc ipſo vt nobis ↄcedatᷣ poſ
ſe fieri inſtãtᷣ orare. iuxta illud do
minice dep̃cationis. panẽ nr̃m ⁊c̃.
Item in. c. qm̃. de priuile. li. vi. di
citᷣ ꝙ non decet epõs ⁊ ſuperiores
abſq; cauſa rationabili vllam di
em tranſire in qua non celebrent
ſeu miſſaꝫ audiant. vt deſignetur
quia maior neceſſitas debet adeſſe
ad excuſationem talium ꝙ alioꝝ.

B. De materia miſſe vide ſ. miſſa.
Quid ſi clericus ſit p̃bẽda
tus in duabus eccle
ſijs. A. Intellige ex legitĩa cauſa ⁊
diſpenſatione. vt in ſum. cõ. eo. ti.
q. xix. vbi hec notantᷣ. qꝛ al' hoc nõ
poſſet fieri. vt ſupra. bñficiũ i. ſ. ij.
in additione. B. cuiꝰ officiũ dicet. ꝛ
Rñ. ſcḋm tho. in q̃libet. Sufficit q̃deꝫ
ꝙ ſemel officium dicat ſcḋm ↄſuetu
dinem aliquarũ eccleſiarũ in q̃bꝰ
habet p̃bendam. Et videtᷣ ꝙ debeat
dicere officium illiꝰ eccleſie in qua
habet maiorem gradum. q̃uis for
te in alia pinguiorẽ obtineat p̃bẽ
dam. A. puta ſi in vna ſit decanus.
et in alia ſimplex canonicus. Qꝫ ſi
in vtraq; fuerit ſimplex canoicus.
debet dicere officiũ dignioris eccle
ſie. q̃uis in minori eccleſia opulẽ
tioreꝫ hẽat p̃bendã. qꝛ tꝑalia nul
lius momenti ſunt ſpũalibꝰ ↄpa
ta. ſcḋm eundem Tho. et in dicta. q.
xix. B. Si vo vtraq; eccleſia paris
eſt dignitatis. et ipẽ ſit abſẽs. p̃t
eligere quod voluerit. Si p̃ñs fu
erit debet ſe ↄformare cum illis cũ
quibus conuerſatur. A. Idẽ in dic
ta. q. xix. B.
Vtrũ liceat cl'ico matutinas
dicere de ſero. ꝛ Rñ. ſcḋm
Tho. in q̃libet. Hic eſt ↄſideranda
intentio eius q̃ p̃uenit tp̃s. Si enĩ
hoc facit vt q̃etis ſomno et volup
tatiuacꝫ: non eſt abſq; peccato. Si
vero facit ꝓpᷣ neceſſitatẽ honeſta
rum occupationuꝫ licite p̃t dicere
de ſero matutinas. ⁊ in alijs horis
tp̃s p̃uenire. ſic hoc etiaꝫ q̃nq; i ſolẽ
nibꝰ eccleſijs fieri ſolet. A. qꝛ meliꝰ ẽ

In hac arrogantie q̄rta ſpecie crebro human⁹ anim⁹ labitur. vt id quod hȝ. hr̄e ſe ſingularit̄ glorietur in q̄ tñ dyabolice ſilitudi vici⁹ appropinq̄t. B. Silr̄ etiā hoc nō requirit humilitas vt aliquis id q̄d ſuuȝ eſt in ſeipo ſbijciat ei quod ē hois in altero. alioq̄n oporteret q̄ quilibet reputaret ſe maiorē peccatoreȝ quolibet alio. Poteſt tñ aliquis reputare aliquid boni in pximo q̄d ipſe non hȝ. vl' aliq̄d mali eſſe in ſe q̄d in alio non eſt. et ſic abſq̄ falſitate p̄t ſe credere et pnūciare oib⁹ viliorez ſm defectus occultos. q̄s in ſe recognoſcit. et dona dei q̄ in alijs latēt. A. Con. vl'. vt in ſū. ꝯ. ti. iij. ti. xxxiij. q. cclxxiiij Et id ppter q̄d cūq̄ peccatuȝ q̄d in pximo. vide⁹ non debē⁹ nos ipſos illi in noſtra exiſtimatiōe p̄ferre ppter bonūȝ q̄d poteſt in illo latere et q̄ forte in nobis eſt mai⁹ vel ſimile peccatuȝ. vel ſaltē oino eē p̄t. Vñ Beda in omel'. ſabbati tertie dominice in q̄dragesima. Fuerit ſepe vt qui homicidaȝ publice peccāteȝ iudicāt. pei⁹ odiorū malū q̄ ipi in ſecreto depulſant nō ſētiāt Qui fornicatoreȝ accuſāt. peſteȝ ſupbie q̄ de ſua caſtitate extollūtur ignorant. Qui ebrioſum cōdemnant vi rus inuidie quo excedūtur ipſi nō vident. Quid ergo nobis in hui⁹ mōi piculis remedijs. Quid reſtat ſalutis. niſi vt cū peccantem cōſpicim⁹ aliū. mox indinem⁹ deorſum. et q̄ decidi ex noſtre cōditione fragilitatis ſim⁹. ſi nos diuina pietas non ſuſtentet huilit' inſpiciā⁹. B.

Iactantia quid ſit.

Re ſm Tho. ſcda ſcde. q. cxxij Iactā tia pprie importat. q̄ homo verbis ſe extollat. dicēdo de ſe aliquid q̄d ſup ſe eſt. Hoc autem cōtingit dupliciter Quandoq̄ eñ aliquis loq̄tur de ſe non quidem ſup id quod eſt in ſe ſed ſupra id quod de eo homines opinantur. Qñq̄ vero loq̄t de ſe ſupra id quod eſt in ſe ſm rei veritatem. Et in iſto modo magis pprie iactantia cōſiſtit. q̄uis vtroq̄ modo dici poſſit.

Utrū iactantia ſit mortale peccatū. Re ſm Tho. vbi ſup. Iactantia poteſt dupliciter ꝯſiderari. Primo mō ſm ſe. A. et ſic ē ſpeciei quoddā mēdaciū. B. et tūc eſt mortale peccatū. qñ aliq̄s iactanter pfert q̄d eſt cōtra gloriaȝ dei. Ezech. xxviij A. ymmo pocius. xxviij. vbi q̄d ſequit' dicit' cōtra principem Tiri. B. Eleuatū eſt cor tuū et dixiſti de⁹ ego ſum Vel etiā cōtra caritatem pximi. ſicut cū quis ſe iactando prumpit in ꝯtumelias aliorum. vt luc. xviij Non ſum ſicut ceteri homines. raptores. iniuſti. adulteri. velut etiā hic publicanus. Sed ſi non ſit cōtra gloriā dei vl' caritatē pximi eſt peccatuȝ veniale. Secūdo mō p̄t cōſiderari iactātia ſm ſuam cauſam. Et ſi quidem pcedit ex ſupbia vel inani gloria tali que ſit peccatū mortale. et ipa erit mortale. al' erit veniale. Si vero ſit ppter appetituȝ lucri. videtur pertinere ad pximi deceptionem. vel damnū. et ſic magis ē peccatū mortale.

Vtrum clericus excōmunicatus teneatur dicere horas. R̄n̄. Si ē excōmunicatꝰ minori: non eſt dubium ꝙ oportet a dicere ꝑ modum quem habebat dicere ſupra. excōicatio vij. ꝰ. viij. Si vero excōmunicatus eſt maiori. dicēdū ſm hoſti. ꝙ tenet quidē dicere. ſ; non in eccleſia vl̄ cum alio. aut q̄i in officio ſuo. ſ; ſolus a q̄i ꝑ modū orationis. A. i. vt non dicat. dominus vobiſcū vt in ſum. cō. li. iij. ti. xxxiij. q. clxxxiiij. vbi hec notantur. B. x. i. q. iij. ſi quis epūs dānatus a c. ſe. Nam cū obligatus ſit ad hāc ſeruitutem. extra. de cel. miſ. c. i. ꝑ excōmunicationem nō liberat ab ipſa. xvi. q. i. legi. Idē Goff. et Ray. A. Idem ſm glo. ray. et in ſum. cōfeſſ. li. i. ti. vij. q. xviij. tenet ad horas canonicas etiam degradatus ſi fuit in ſacris ordinibus. quia tenet ad ea que ſunt oneris. et nō honoris. Idē de degradato beneficiato q̄diu tenet beneficium. Degradatus etiam vel ſuſpenſus non debet officiare eccleſiā. et cū ſolus dicit horas aut cum alijs non officiādo eccleſiam. non debet dicere dominꝰ vobiſcum. vel ſimilia v̄ba q̄ ad dignitatem ordinis eiꝰ ꝑtinent. Idē ſm Inno. in. c. i. extra. de cel. miſ. infirmi excuſant a dicendo officiū. et forte etiam ab audiendo ſi talis eſt infirmitas in qua directe vl̄ occaſionaliter ſibi obeſſet vl̄ obeſſe timeretur ſi celebrationi diuinoꝝ intereſſet. Ibi etiam videtur ſentire. ꝙ q̄ omiſit officiū ex infirmitate non teneat ad aliquid. ſed q̄ omiſit ex culpa: tenetur ad ſatiſfaciendum ꝑ peccato omiſſionis. i. ad redicendum omiſſum vel aliud pro eo. vt pretactum eſt. B.

Clerici et religioſi cōmorantes cū cardinalibꝰ aut cum epīs. A. i. cū quibuſdam pontificibꝰ gratiā et cōmunionem ſedis apoſtolice h̄ntibꝰ. vt in clem̄ dignū de q̄. z. B. niſi p̄nt ſe coaptare illis in diuīs officijs. nec ad alia tenēt. vt in cle. dignū. de cele. miſ.

Hoſpitalitas.

Clericus ſiue ordinandus debet eſſe hoſpitalis ꝓpter multa. que habes infra. ordinandꝰ. ꝰ. vij.

Humilitas.

Vtrum homo debeat ſe omnibus per humilitatē ſubijcere. R̄n̄. ſm Tho. ſcda ſcde. q. clxi. dicendū ꝙ in hoīe duo p̄nt conſiderari. ſ. id qd̄ eſt dei. ſ. quicquid ꝑtinet ad ꝑfectionem. et id qd̄ eſt hominis. ſ. quicquid ꝑtinet ad defectum. Humilitas aūt ꝓprie reſpicit reuerentiam: qua homo deo ſubijcit. et ideo quilibꝫ homo ſm id qd̄ ſuū eſt debet ſe cuilibet ꝓximo ſubijcē q̄tū ad id qd̄ ē dei in illo. Sꝫ abſqꝫ p̄iudicio humilitatis p̄t dona q̄ q̄s accepit p̄ferre donis q̄ alteri apparēt collata. A. Ita tū ꝙ ex his ſe n̄ maioris meriti exiſtimet ſ; obligationis. iux̄ illd̄ Greg. omel. xl. Cū augēt dona. rōnes etiā creſcūt donorū ⁊c̄. Itē vt i his n̄ glorieē. Aľi ſpeciem icidit ſupbie q̄ dyabolo ꝯpatur. Vn̄ Gre. xxiij. moral. c. xvi.

ex vniuerſali eccľie ↄſuetudine p̄
ceptum eſt de vigilia. B. Johānis
baptiſte. ⁊ omnium ſanctoꝝ. ⁊
vt Inno. ponit ſancti Laurēcij. Qꝫ
ſi aliqua dictaꝝ ſolemnitatꝫ ve
nerit in ſecunda feria. vigilia ieiu
nabitur in ſabbato. vt in. c. conſi
lium Similiter de ieiunijs que epi
ſcopus in ſuis epiſcopatibus indi
cunt. de cōſe. di. v. ieiunia. ⁊ di. iiij
c. i. A. Scdm Inno. ſup Rubrica de
obſ. ieiu. trāſlatio ieiunij. poteſt
etiā ex alia cauſa fieri q̄ cū feſtū
occurrit ſecunda feria. Dicit enim
ibi. Nota q̄ licet ieiunia nō debeāt
cōmutari vel redimi ſine cauſa. ta
men cum cauſa poſſunt ↄmutari.
ſicut dicit̄ q̄ in quib⁹dā locis Frā
cie vbi ſunt eccľie ſancti Quintini.
non ieiunatur in vigilia omnium
ſanctoꝝ. ſed tertia p̄cedente die. B
Sunt et alia ieiunia nō de p̄cepto
ſed de cōſilio. ſicut de aduētu. vt in
dicto. c. ↄſilium. A. Inno. vbi ſup
videt̄ dicere q̄ ieiuniū aduent⁹ ſit
etiam de p̄cepto vbi eſt ↄſuetudo.
B. Item in quarta ⁊ ſexta feria. et
ſabbato. de ↄſe. di. iij. ieiunia. ⁊ c.
ſabbato A. In dicto. c. ieiunia dr.
q̄ nō ieiunans quarta feria videt̄
cum Juda tradere xp̄m. ⁊ non ieiu
nans ſexta feria videtur cum cruci
fixorib⁹ crucifigere. Et ſic hec ieiu
nia non vident̄ de cōſilio. ſed de p̄ce
pto. Quod poteſt cōcedi vbi eſt cō
ſuetudo. ar. xij. di. illa aūt. Nam vt
ſup. patet in obligatione ieiunio
rum etiam ↄſuetudo opat̄ Conſue
tudo vero ↄtraria non excuſat non
ieiunantes in vigilijs apoſtoloꝝ.

et in alijs ſolemnib⁹ ieiunijs. In
alijs v̄o ſic. n̄ plat⁹ aliud iniūgat
ſꝫ Hoſ. ⁊ i ſū. ↄ. e. ti. q. xvi. ad ſi. B.
Itē rogatōes. d ↄſe. d. iij. rogatōes

Vtrū liceat ieiūnare in do
minica. Sc̄dm Tho.
ſcda ij. q. cxlvij. dicendū q̄ die do
minica ieiunare non ↄuenit. quia
dies eſt leticie. Vnde ſi quis tūc ie
iunaret quaſi faciens ↄtra ↄſuetu
dinē populi xp̄iani: nō eſſꝫ a pecca
to immunis. licet ieiuniū de ſe ſit
laudabile omni tp̄e. A. Quod dici
tur hic intellige quando cum ſcan
dalo aliorum ieiunaretur. vel ad
quandā ceremonialē obſeruan
tiā quā illa die faciebāt pagani
ieiunantes. Vnde ⁊ ꝓpter hoc idē
ſtatutum fuit etiā de feria quinta.
de conſe. di. iij. ieiunium. Secus ſi
ieiunaretur ratione ſimplicis ab
ſtinētie. vł aliq̄ religioſo reſpectu.
vł p ſe vł p impoſitionē ſupioris
ſicut ſit in q̄nta feia. i q̄ ieiunam⁹
ex debito in ieiunijs ſtatuto. de cō
ſe. di. iij. non licet. ⁊ c. non oportꝫ.
Vnde ⁊ lxxvi. di. c. vtinam. dicit
Hiero⁹. Vtinā omni tp̄e ieiuna
re poſſe⁹. Quod in actib⁹ apoſtolo
rum dieb⁹ pentecoſtes ⁊ die domi
nico apoſtolum paulum ⁊ cum eo
credentes feciſſe legimus. B.

Que hora ſit cōpetens come
dendi. Sc̄dm Tho. vbi
ſupra. Conueniens eſt hora nona.
A. Pro hoc facit de cōſe. di. i. ſolēt.
B. Nec illā oportet ſtricte ↄſidera
re. ſed ſufficit groſſa extimatio. ſ.
q̄ ſit circa horā illā. Nec mł'tū no
cet ſi ex aliq̄ cā aliq̄ntulū hora illa

p̄ueniat᷑. vł ſi forte propt̄ infirmi
tat̄e. vł etat̄e. vł aliq̄d h᷒. tali ho
ra comedē. cedēt alicui in magnū
grauamē. Nā eſſet cum eo in ieiu
nio diſpenſandū. vel vt aliq̄ tulꝫ
preueniret horā. A Idem in ſum. ɔ.
eo. li. v. ti. xij. q. xxxij. B.

¶ **A quibus** cibis ieiunā
tes debēt ab
ſtinere. ꝛ̄ ſm Tho. ij. ij. q. c. xlvij.
In ieiunio quadrageſimali īterdi
cunt᷑ vniuerſaliter oua et oīa la
cticinia. In alijs aūt ieiunijs diū
ſe ɔſuetudines ſunt quas quiſquis
ſeruare debet ſm mores eoꝝ inter
quos cōuerſat᷑. lxxvi. di. vtinam.
Eſus autē carniū generaliter in oī
ieiunio ꝓhibit᷒ eſt. quia generali
ter magis eſt delectabilis. ꝛ ad hu
morem luxurie magis coopatur.
Vnde et ī ſexta feria neceſſario eſt
abſtinendum a carnib᷒. ꝛ etiam
in ſabbato ſm quorundam ɔſue
tudines. ext. eo. ɔſiliū. Con. Hoſt.
A. Con. etiam Inno. vt in ſū. ɔ. eo.
ti. q. xxxij. Et regulariter in omni
ieiunio niſi ɔſuetudo excuſet vten
dū eſt cibis quadrageſimalib᷒.
de cōſe. di. iij. rogationes. De cibis
vero quadrageſimalib᷒. Gre. iiij.
di. demꝗ. ita dicit. Par eſt vt qui
his dieb᷒ a carne animaliū abſti
nem᷒. ab oībꝫ q̄ que ſemētinā tra
hūt carnis originē ieiune᷒. a lacte
videlꝫ caſeo ꝛ ouis. Ceteꝝ piſciū eſ᷒
ita xp̄iano relinq̄t᷑ vt hoc ei infir
mitatis ſolaciū nō luxurie pariat
incendiū. Demꝗ qui a carne abſti
nent. nequaꝗ̄ ſumptuoſiora mari
narū beluarū ɔuiuia ꝑparent. Vi
nū quoꝗ ita bibere permittim᷒ q̄
ebrietatē omnino fugiam᷒. alio
quin reſtat vt omnia que corpi lu
bent. ſimiliter faciam᷒. B.

¶ **Vtrū** p potū ſoluat᷑ ieiuniū
ꝛ̄ ſm Tho. ij. ij. q. cxl
vij. Ieiunātes non ꝓhibēt᷑ pluries
bibere. q̄r potus ſumitur magis ad
alteratiōē corpis ꝛ digeſtionē cibo
rum. q̄ ad nutritiōē. lꝫ aliq̄ mō nu
triat. Pñt tñ imoderāte bibētes pec
care. ꝛ meritū ieiunij pdere. ſic etiā
ſi imoderāte in vna ɔmeſtiōe cibū
aſſumāt. Con. Inno. ſiue pot᷒ aſſu
matur ante cibū ſiue poſt. A. Idē
in ſum. con. eo. ti. q. xxx. v. B.

¶ **Quid** de ɔfectionib᷒. ꝛ̄ ſm
Tho. vbi ſup. Per ɔ
fectiōes ſeu electuaria nō ſoluit᷑ ie
iuniū. ſic nec p alias medicinas.
niſi q̄s in fraudē ea ſumeret in ma
gna q̄ntitate p modū cibi. Cō. Inn.
A. Tho. tāgit hoc in dicta. q. cxlv
ij. ar. vi. ꝛ nil dicit de ɔfectioibus.
ſed tm̄ de electuarijs. ꝛ dū aſſumū
tur ſolū cā medicine. Et h᷒ idē poſ
ſet intelligi d̄ ɔfectōib᷒ ꝛ alijs q̄ n̄
in fraudē aſſumerent᷑ p medicīa.
ał nō. Vñ Al. dicit q̄ eſus ſpētū et
electuarioꝝ ſoluit ieiuniū. niſi fiat
cā nēitatis. vt pꝫ in dicta. q. xxx. v.
Inno. etiā ſup rubrica de obſer. ieiu.
dicit Electuarijs delicatis nō credi᷒
q̄ alić liceat vti niſi ſic alio cibo de
licato. Medicinā aūt p remouēda
infirmitate vł fugiēda accipe licet
ſine peccato in die ieiunij. ſed p cō
ſeruanda ſanitate vbi non eſt ſi
gnum infirmitatis non credo Ecce
ergo q̄ nō eſt dr̄ña iter electuaia

confectiones et alia. niſi in q̄ꝗtū aſ
ſumātur pro vera neceſſitate infir
mitatis. imo quāto ē cibꝰ delicatior
ſiue p̄cioſior. tanto minus licitꝰ te
pore ieiunij. diſ. iiij. deniqꝫ. vt patz
etiaz in dicta. q. xxxi Al. dicit ꝙ po
tus ante prādiū ſoluit ieiuniū. ſed
poſt nō. niſi fiat immoderate p̄ter
neceſſitatez. Sz vt poteſt colligi ex
Inno. vbi ſup̄. circa iſtaz potacōz
q̄ꝗtū ad hoc vt liceat an̄ vł poſt prā
dium attendenda eſt ꝯſuetudo. B.

¶ In qua etate tenetur quis ad
ieiunandūz. Rn̄. ſm Tho.
ſcd̄a ſcd̄e. q. cxlvij. Q̄rdiu aliq̄ ſūt
in ſtatu augmenti non tenentur. ſ.
vſqꝫ ad finem tertij ſeptennij. i. xxi.
anni. Conueniens eſt aūt vt etiaz
in hoc tempore ſe ad ieiunandū ex
erceant plus vel minus ſcd̄m mo
dum ſue etatis ⁊ poſſibilitatis. A.
Qn̄qꝫ tn̄ mag̃ tribulatōne imminēte
in ſignū pn̄ie arctioris etiā pueris
ieiunia indicuntur. ſicut ⁊ de iumen
tis legitur Jone. iij. Homines ⁊ iu
menta nō guſtēt quicq̄ꝗ. neqꝫ aq̄ꝗ
bibant ſm eundem Tho. ibidē. B.
Nouicij q̄ꝫ et iuniores religioſi ſm
Wil. ſup ſoluēdo ieiunio iuxta diſ
cretionē p̄latoꝝ ſe gerēdūt. A. In
no. āt vbi ſup̄. dicit ꝙ ad ieiunā
dum tenētur oēs ſane mētis. ⁊ do
li capaces potētes ieiunare. cū ipſi
peccare poſſint ⁊ peccata deflere. ex
tra. de delic. pue. c. i. Diſpēſatiue tn̄
cum impuberibus ⁊ etiam maiori
etate poterit diſpēſari. vt ab indic
tis ieiunijs abſoluantur. Et hoc vi
detur tutius. licet ſuper hoc paſſu
diuerſi diuerſa ſentiant. B.

¶ Quid de p̄egrinātibus aut
multum laborātibus.
Rn̄. ſm Tho. vbi ſupra. Si p̄egri
natō ⁊ labor ꝯmode differri poſſit
ā diminui abſqꝫ detrimēto. nō ſunt
ꝓpter hoc eccleſie ieiunia p̄termit
tenda. Si autez immineat neceſſitas
ſtatim p̄egrinandi. et magnas di
etas faciendi. vel etiam multuz la
borandi. ⁊ ſimul cū hoc nō poſſint
ieiunia obſeruari: nō obligatur ho
mo ad ieiunandū. Videt̃ tn̄ in tali
bus recurrendum eſſe ad ſuperioris
diſpenſationē. niſi forte vbi nō eſt
ꝯſuetū. ꝙ p̄lati diſſimulantes ānue
reuident. A. Jdē in ſum. cō. eo. ti. q.
xviij. vbi etiā additur ſm eū. tho.
ꝙ qui nolūt cōducere operarios niſi
frāgāt ieiunium: nō ſūt immunes a
peccato niſi forte ſit cā neceſſaria q̄
feſtinationē opis expoſcat. Jtez ꝙ
ex p̄te operantis intētio maioris lu
cri non neceſſarij a peccato nō ex
cuſat ſi ieiuniū frāgit. Jbidē etiam
dicitur ſm glo. ray. ꝙ ꝓpt̃ ieiuniū
ſeruādū q̄s nō cogit̃ mēdicare cuz
non ꝯſueuerit al' mendicare. B.

¶ Quid de curſoribꝰ quoruz
vſus ē dn̄is neceſſa
riuſ. Rn̄. ſm wil. Si nō pn̄t ſimul
currere et ieiunare: excuſāt̃. Secus
qn̄ morant̃. vł modicū vadūt. A.
niſi forte imineret eis grādis viatō
quā non pn̄t p̄ficē: ſoluāt ieiuniū
paucis diebꝰ an̄. ſm eundem wil.
vt in ſum. con. eo. ti. q. xx. B.

¶ Quid de ſeruitoribuſ nobili
um. Rn̄. ſm wil. Si
tales ex cauſa p̄ueniāt horaz come
dēdi. n̄ credo ꝙ peccēt. ſilr ſi p̄libāt

modiaꝫ. dico ante horaꝫ. vt quaſi
ꝓpter ↄtinuationē temporis totuꝫ
poſſit poſtea reputari q̄ſi vna mē
ſa. Sicut etiā nec peccant qui ꝑgu
ſtant cibos dominoꝝ ad cautelaꝫ
veneni. ꝑmmo a hoc caſu licet etiā
ꝑguſtare carnes dominoꝝ. Nec ite
rum peccāt qui q̄n̄qꝫ ſurgūt de mē
ſa vt portēt vinū. encenia. a huiꝰ. i.
Con. Inno. A. a addit. Idē credꝰ
de medicis ꝑguſtātibꝰ medicīas.
Et in his caſibꝰ credꝰ ꝙ monach
li ꝑguſtare carnes. Et Con. hoſti.
vt in ſū. cō. eo. ti. q. xxi. B. Et idē di
cit wil. de ſuitoribꝰ et lectoribꝰ mē
ſe int religioſos. dū tñ cū licētia.
A. idem in ſum. cō. eo. ti. q. xxij. B.

Quid de pauperibꝰ a men dicātibꝰ. R. ſꝫ Tho
ſcda ſcde. q. cxlvij. Si pñt hr̄e tm̄
ſimul quod ſufficit ad vnā ↄmeſti
oneꝫ non excuſāt a ieiunio. ſi non
poſſunt: excuſāt. Similiter et quā
do ꝓpter ꝑcedenteꝫ mediaꝫ ieiuniū
nūc ferre non poſſunt. A. Idem in
ſum. con. eo. ti. q. xxvi. B.

Quid de mulieribꝰ ꝑgnāti bꝰ ſeu lactātibꝰ. R.
Si nc̄itas debilitatis corporis impe
diat eas: non tenēt ad ieiuniū. im
mo ſi credit ꝓbabilit̄ de picul̄o ea
ruꝫ vl̄ aborſu. nō ſolū pñt ſed etiā
tenēt ſoluere ieiuniū. ſicut Wil. po
nit. A. Et idē ſi timeat de picl̄o pue
ri lactentis ſm eundem Wil. vt in
ſum. con. eo. ti. q. xxiiij. B.

Utrum vxores ꝓpter ꝓhibitiō nem virorū debeāt di
mittere ieiunia. R. ſm Inno. Licet
dimittere debeāt vota. A. ieiunia
ſeu abſtinētias votiuas. xxxiij. q.
v. manifeſtū. B. non tamē ieiunia
A. ſ. indicta ab eccl̄ia. vt in ſū. con
eo. ti. q. xxvij. vbi hec notantur. B
niſi forte ꝙ ꝓpter ſcādalū vitanduꝫ
ſacerdos diſpenſare poſſet. l. di. vt
conſtitueretur. extra. de cleri. exco.
mi. latores. Con. hoſti.

Quid de infirmis et debili bꝰ. R. ſm Wil. Excu
ſant. ſed ꝓ quāta debilitate arbi
trio boni viri ſtandum eſt. Idem in
ſenibꝰ. A. Hoc fuit dictum Inno.
vt in ſum. con. eo. ti. q. xxv. B.

Utrum ſuper ſolutiōne ieiunij ſit petenda diſpenſatiō
R. ſm Wil. Si conſtat de cauſa ꝓp
ter quam ſoluendum eſt ieiuni
um. non eſt neceſſariū vt petat diſ
penſatio. preſertim vt dicit Tho.
cōſuetudine interueniente. Si aūt
dubium ſit vtrum ſit cauſa neceſ
ſaria. A. ſiue dubium ſit ſibi ſiue
alijs. ſm eundem Wil. vt in ſum.
con. eo. ti. q. xxviij. B. tunc peten
da eſt diſpenſatiō ab epiſcopo loci
ſi cōmode poteſt haberi. aliter a ꝓ
prio ſacerdote. A. Hoſti. dicit ꝙ in
iſta diſpenſatione non ſufficit licē
tia ſimplicis ſacerdotis etiaꝫ ex iu
ſta cauſa. niſi ſūma neceſſitas im
mineat. ꝙ ad epiſcopum ſine peri
culo haberi non poſſit recurſus. Et
eſt cauſā ſufficiens ad diſpenſādū
vt dicit. infirmitas. nāe debilitas.
ciborum cariſtia ſeu penuria. pau
pertas. peregrinatio. labor. et pro
tractio nimia menſe. vt patet in
ſeruiētibꝰ mēſis nobiliū. a huiꝰ ce
modi. vt in dicta. q. xxviij. B.

Vtrum ieiunia poſſint redimi. ℞ñ. ſm Inno. Ieiunia
eccleſie non pñt redimi. niſi cauſa
vel neceſſitas ſubſit. ſꝫ ieiunia volũ
taria pñt etiã ſine vlla cã redimi.
A. ſ. que ſubſit in ieiunante. dum
modo alr̄ ſit vtile. ſm eundẽ. vt in
ſum. con. eo. ti. q. xxix. vbi etiã pꝫ.
ꝙ etiam hoc caſu iſta redẽptio faci
enda eſt auctẽ ſupioris. B. et inter
mitti. A. De iſta intermiſſione nõ
dicit Inno. vt pꝫ i dicta. q. xxix. ꝙ
vt puto ipe loquit de voluntariis
reſpectu originis. ſeu neceſſariis reſ
pectu executionis forte rõne voti.
Ideo dicit ꝙ ad hanc redẽptõem
neceſſaria eſt auctoritas ſupioris.
Sꝫ bñ credo ꝙ ſi ieiunium adeo eſ
ſet voluntarium qđ ad illud nullo
modo quis obligaretur. ꝙ poſſet
intermitti. B. Ieiunia aũt q̃ i pnĩa
imponuntur redimi pñt auctorita
te ſupioris. A. dum tñ ex iuſta cã
et diſcrete ſm Ray. et in ſum. con.
ti. iii. ti. xxxiiii. q. cxxxiii. B. extra.
de voto. c. fi. A. Potius in. c. i. vt pꝫ
intuẽti. et etiam i dicta. q. xxix. B.
et di. lxxxii. pſbiter. in fi. Si de ieiu
nio fuit votum. quõ poſſit redimi
vel mutari vide ĩfra. votũ v. p totũ.

Vtrum ieiunium factũ in mortali proſit. ℞ñ. ſm Al.
Quantum ad vitam eternam non p
deſt. ſꝫ tamen valet. precipue q̃tũ
ad tria. ſ. obedientiã mandati ad
quod quis tenetur ſiue obligante
eccleſia ſiue cõfeſſore penitentiam
iniungente. Itẽ ꝙ q̃tum ad caſti
tatem ieiunium optime diſponit
Tertio ꝙ magis conſinem diuine
gratie facit. A. Idem in ſum. con.
eo. ti. q. xxxiiii. B. Ad quid valent
bona opera extra caritatem facta.
habes ſupra. caritas ꝯ. ſi. A. Poci
us ꝯ. penlr̄. B.

Vtrum ieiunans teneatur da
re i elemoſinas quod
ſibi reſtat. A. i. qđ per abſtinẽtiã
reſeruatur. iuxta illud Greg. Hoc
qđ tibi per ieiuniũ ſubtrahis: al
teri largire. B. ℞. ſm Al. Nõ. Sãc
ti vero qui videntur dicere ꝙ ſic. in
telligũt de ꝯſilio vel in diuitibꝰ qui
viderint fratrem ſuũ neceſſitatem
habere. A. quia tũc ſi claudũt viſce
ra ab eo. in veritate in caritate nõ
ieiunant. i. Ioh. iii. ſm eundẽ Al.
et in ſum. con. li. i. ti. xii. q. vltia. B.
Ieiunium q̃tuor comitari dñt ſm
Ray. ſ. largitas. Hieroꝰ. Qđ man
ducaturus eras ſi nõ ieiunares da
pauperibus. vt ieiunium tuũ ſit
ſaturitas anime. non marſupii lu
crum. Itẽ leticia Math. vi. Cũ ieiu
natis nolite fieri ſicut ypocrite triſ
tes. Item hora ꝯpetens. i Regum.
xiiii. Ionathas q̃ p̃uenerat horã
adiudicatus eſt morti. Item men
ſura Augꝰ. Mens auiditate cibo
laxata perdit orationis virtutem.

De diuerſis intentionibꝰ ie
iunantium nõ verſus. Ab
ſtinet eger. egens. cupidꝰ. gula. ſi
mia. virtꝰ. Abſtinet eger. ꝙ nõ pt
ꝯmedere. vl ꝓpter medicinã. Egẽs.
quia non habet quid ꝯmedat. Cu
pidus. ne expendat. Gula. i. gulo
ſus. vt poſtea auidius comedat.
Simia. i. ypocrita. vt laudetur.
Virtus. i. virtuoſus. vt mereatur.

Ignorantia vtrū ſit pec
catū. ⁊ ꝗꝛ ſcḋm
Tho. p̄ma ſcḋe. q. lxxvij Ignoran
tia eoꝝ que quis tenet̄ ſcire. ſ. ſine
quibꝰ non p̄t debitū actū exerce
re peccatū eſt ꝓpter negligentiā.
Omnes autē tenent̄ ſcire omiū
ter ea que ſunt fidei ⁊ vniuerſalia
iuris p̄cepta. Singuli aūt ea q̄ ad
eoꝝ ſtatū vel officium ſpectāt. Sꝫ
ignorantia. ſ. ꝙ quis neſciat ea q̄
ſcire non poteſt cum non ſit ex vo
luntate noſtra: non eſt peccatum.
Similiter non eſt etiā peccatū ig
norantia eoꝝ que quis licet poſſꝫ
ſcire non tamē tenet̄ ſic theorema
ta geometrie. A. ⁊ regulas a theo
ro. tas. quod eſt videre ſcḋm Catho.
B. aut quedā ↄtingentia particu
laria. A. Idem in ſum. co. li. iij. ti. xx
xij. q. xvi. vbi dicitur etiā quomo
do nulla ignorantia inuincibilis
eſt peccatum. et ꝙ ignorantia in
uincibilis dicitur que ſtudio ſupe
rari non poteſt. ⁊ ꝙ quando igno
rantia eſt peccatum. ignorans nō
ſemp eſt in peccato. ſ. actuali. ſꝫ ſo
lum quādo eſt tempꝰ acquirendi
ſcientiam quam habere tenet̄ ſcḋm
eundem Tho. Quod poteſt intelli
gi. niſi intētio cōtinua eſſet obliq̄
ſ. negligendi neceſſaria ſcire. B.

Ignorantia facti nō iuris ex
cuſat. ex. de re. iur. ignorātia. li. vi
hꝰ dicti intētōꝫ tene. vt i ſequēti ꝗꝛ.

Vtrū ignorantia excuſet a
peccato. ⁊ ꝗꝛ ſcḋm wil. Du
plex eſt ignorātia. Quedam eſt iu
ris. vt ſi neſcit furtū eſſe peccatū.
Quedam eſt facti. vt ſi neſcit hāc
rem quam accepit eſſe alienā. ſed
putat ſuā. Ignorantia aūt iuris.
aūt omnino eſt inuincibilis et in
uolūtaria. vt ꝙ. ſ. aliquis ſine cul
pa ſua ſcire non poteſt. ſic in infan
tibꝰ vel amentibus a natiuitate. ⁊
tūc excuſat a toto. Et eodē modo ſi
aliquis de aliquo caſu dubitans ↄ
ſuluit peritos. a q̄bꝰ tn̄ habuit alit̄
q̄ veritas ſe hēret: excuſat̄ ꝓpter ta
lē ignorātiā. Nā in ſe fecit qḋ po
tuit. Si vō in hāc inuīcibilē igno
rātiā īcidit culpa ſua. tūc aut hoc
fuit poſꝰ liciū. vt ſi ꝑ vigilias vl̄
abſtinētiā deueit ad amētiā. ⁊ tūc
excuſat̄ a toto. etiā ſi feruoꝝ exceſ
ſus peccatū veniale fueit. Aut fuit ꝑ
opꝰ liciū. ⁊ tūc dicūt q̄dā ꝙ excu
ſat̄ a tāto. ſꝫ nō a toto. ar. di. l. ſepe
xv. q. i. ꝗꝛ ſꝫ hoc. Quidā aūt dicūt ꝙ
peccatū ſequens excuſat̄ a toto. ſi
nullū hꝫ vſū rōis. Et hoc ꝓbabiliꝰ
⁊ veriꝰ. xv. q. v. aliq̄s. ⁊. c. ſe. A. Se
cūdū canōes tn̄ oībꝰ talibꝰ ſi liba
ti fuerint eſt penitētia imponēda.
ſed leuior q̄ ſi ſani tale quid cōmi
ſiſſent. xv. q. v. ſi q̄s inſanies. Et hͦ
fit ad cautelā. vt in ſū. ↄ. co. ti. q. x
vij. vbi etiā dr̄. ſcḋm glo. ray. ꝙ ha
bētibꝰ vſū rōis q̄ ad ea ſine q̄bꝰ nō
eſt ſalꝰ. nulla ignorātia eſt inuin
cibilis ſimplr̄ ⁊ omnino. q̄ ſi nō
inueniret hoīē a q̄ doceret̄: vnctio
doceret eū. niſi ſtaret ꝑ ipm̄. B. Si
vō ignorātia iuris ſit inuincibilis
⁊ volūtaria. tūc ſi fuit affectata. in
nullo excuſat. ymmo etiam eſt
ſpeciale peccatum. Si vero non fu
it affectata. ſed ſolū quia neglexit